

Визначення

Handwritten signature

Kadich

1

ΤΟ ΛΑΒΑΡΟΝ ΤΟΥ 21

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἡ ὠμορφότερη Σμυρνιωτοπούλα.

— Γιατί στραβώνεσαι παιδί μου, νύχτα μέρα μ' αὐτὸ τὸ κέντημα; Γιατί, γλυκειά μου, Χρύσω, νὰ χαλάς τὰ μάτια σου, ἀπάνου στὰ δροσερά σου νηᾶτα;

— Καὶ δὲ στοχάζεσαι, μάννα μου, τί εὐτυχισμένη θᾶνε γιὰ μένα ἡ ἡμέρα ποὺ θὰ τὸ χαρίσω, γιὰ πρῶτο καὶ ἱερό τους φλάπουρο, σιτούς Ἀρματωλοὺς, ποὺ θὰ χαρίσω τὴν ἐλευτεριά στὴν σκλαβωμένη μας πατρίδα;...

Ἡ γηραιὰ ἀρχόντισσα τῆς παλαιᾶς Σμύρνης, τὴν ὅποιαν ἡ νεαρά Χρύσω εἶχεν ὀνομάσει «μάννα της», ἐσπόγγισεν ἕνα δάκρυ μὲ τὸ μανδύλι της, καὶ δὲν ἀπεκρίθη.

Διελογίσθη μόνον:

— «Τέτοιες καρδιές εἶνε γιὰ νᾶνε σκλάβες;... Μὰ ἂν εἴξερε τὸ παιδί μου γιατί τρέμω.... Ὁ ἐχτρός ποὺ ἔχει ἐδῶ πέρα καὶ τὴν κυνηγᾷ ἀλύπητα, εἰν' αἰμοδόρος, καὶ θὰ τὸ χάσω τὸ παιδί μου ἂν τὸ μάθῃ πῶς κεντάει κάτι γιὰ ἕναν τέτοιο σκοπό....»

— Τί συλλογιέσαι μάννα; ἠρώτησεν ἡ Χρύσω στενάξασα ἐλαφρῶς, ἐνῷ ἐξηκολούθει τὸ κέντημά της.

— Τί ἄλλο ἀπὸ τὴν εὐτυχία σου καὶ τὴ ζωὴ σου; ἀπήντησεν ἡ γραιά. Μήπως ἔχω κι' ἄλλο τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ σένα σ' αὐτὸν τὸν κόσμον, ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ σκότωσαν τὸν ἄμοιρον τὸν πατέρα σου;...

Ἐστέναξε βαθύτερα ἡ ὠραία Σμυρνιωτοπούλα, διέκοψε τὸ ἐργοχειρὸ της, καὶ ἐπρόσθεσε σιγαλῇ τῇ φωνῇ:

— Καὶ νὰ συλλογίζωμαι ὁ γυιὸς τοῦ φωνηᾶ τοῦ πατέρα μου, γυρεύει νὰ κατακτήσῃ τὴν καρδιά μου !... Γι' αὐτὸν ἴσως δὲν εἶνε ἀτιμία, ἀλλὰ γιὰ μένα !...

— Σώπα, παιδί μου ! Μὴν τὸ ξαναπῆς ;... Ὁ Ἰμπραήμ, ὁ ἄπιστος δὲν εἶνε γιὰ τὰ σένα...

— Ναί, μάννα, ἄπιστος καὶ γυιὸς φωνηᾶ, μά...

— Γιατί κόπηκε ἡ μιλιὰ σου ; Τ' ἤθελες νὰ 'πῆς...

— Μποροῦμε μάννα μου, νὰ φύγουμε' ἀπ' τὴ Σμύρνη ;

— Ποιὸς τὸ ξέρει ;... Μά, καὶ ποῦ νὰ πάμε ; Μπᾶς κι' ὁλόκληρη ἡ πατριδα δὲ βογγάει σιτὴ σκλαβιά ;...

Αἱ δύο δυστυχεῖς γυναῖκες ἐσιώπησαν.

Ἡ γρηᾶ ἀρχόντισσα ἐδυθίσθη στοὺς συνηθισμένους τῆς πικροὺς διαλογισμούς. Ἡ ὠραία Χρύσω ἐξανάσχυψε στὸ χειροτέχνημά της.

Καὶ ἦσαν ἀφάνταστα δυστυχεῖς ἡ δύο αὐτὲς γυναῖκες.

Ἡ κυρὰ Νάσαινα, ἡ παλῆα τῆς Σμύρνης ἀρχόντισσα εἶχε χάσει τὸν ἄντρα της, ἕναν ἀπὸ τοὺς πειὸ εἰλικρινεῖς πατριῶτες τῆς ἐποχῆς της, ἐδῶ καὶ πέντε χρόνια.

Διαταγῇ τοῦ Βαλῆ Ἰσμαήλ Μαγια τὸν εἶχαν δολοφονήσει στὰ Σώκεια, ὅπου εἶχε μεταβῇ διὰ νὰ παραστῇ στοὺς γάμους κάποιου προστατευομένου του καὶ μακρυνοῦ του συγγενοῦς.

Ἀπὸ τότε δέ, ὁ γυιὸς τοῦ Βαλῆ, εἷας ἐκφυλὸς νεαρὸς Ὀθωμανός, ὁ Ἰμπραήμ, δὲν εἶχε παύσει νὰ ἐνοχλῇ τὴν ὠραία Χρύσω, ἡ ὁποία, ἀν τῆς ἔλειπεν ἡ γενικὴ ἀγάπη καὶ ἐκτῆμῃσις ὅλων τῶν Χριστιανῶν τῆς περιφέρειας, θὰ ἦταν ἐντελῶς ἀπροστάτευτη μέσα στὴν ἴδια τὴν πατρικὴ της φωλιά.

Τὸν πατέρα της, τὸν Καπετὰν Νάσο, δὲν εἶχεν ἀντικαταστήσει κανένας προστάτης δι' αὐτήν. Δὲν εἶχε κανένα στενὸ συγγενὴ σιτὴ Σμύρνη.

Τὸν τίτλο τοῦ Καπετάνιου τὸν ἐχρεωστοῦσε εἰς παλῆό του ἐπάγγελμα ὡς ἐμποροπλοιάρχου, διότι ὁ Καπετὰν Νάσος δὲν ἦτο Σμυρνιός. Κατήγετο ἀπὸ τὰ Ψαρᾶ καὶ εἶχεν ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ ἀφ' οὗ ἐγκατέλειψε τὸ ναυτικὸ τοῦ ἐπάγγελμα κ' ἐπούλησε τὰ καράδια, ποὺ εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὸν παπποῦ του.

Πλουσιώτατος τότε, ἐπαντρεύτηκε εἰς μεγάλῃν ἡλικίαν, καὶ εἶχεν ἀποκτήσει μονάχα αὐτὴ τὴν κόρη. Κατεγίνετο δὲ ἐκεῖ εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἀλλὰ, τὸ ἐμπόριον τοῦ Καπετὰν Νάσου ἦταν φαινομενικόν. Ἐσχέπαζε μ' αὐτὸ τῆς γνωριμίας του καὶ τῇ στενῇ του συνεργασίᾳ μὲ τοὺς Ἑλλήνας ναυτικοὺς τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, μὲ τοὺς ὁποίους συνέπραττε διὰ πατριωτικοὺς σκοποὺς.

Όλοι τότε οι δυνατοί και οι πλούσιοι παρσκευάζαν μυστί στη μεγάλη έθνεργασία που θα ώδηγούσεν εις την ανάκτησιν της Έλληνικης έλευθερίας...

Άλλά, κάποτε άτιμοί προδόται, κάποτε τυχαία γεγονότα, δέν έλειπαν να σφυρίζουν εις τα αυτιά των Τούρκων ισχυρών τας ένεργείας αυτάς των Έλλήνων πατριωτών.

Έτσι έφθασε μέχρι των άκοών και του Βαλή της Σμύρνης, του αίμιόδору Ισμαήλ Μαγια πασσά και ή φήμη περί των κρυφών ένεργείων του Ψαριανού Καπετάν Νάσου, και άπο τότε, παρεμόνευεν ό Πασσάς την ευκαιρίαν να τον ξεπαστρέψη. Και τό πέτυχε κάποια νύχτα, που ό Καπετάν Νάσος επέστρεφεν άπό τα Σώκεια, όπου είχε στεφανώσει κάποιον προστατευόμενον του, συνοδευόμενος άπό τρεις έμπίστους του άνδρας, φύλακας των μεγάλων κτημάτων που ειχεν αγοράσει κοντά στα Βουρλά.

Δολοφόνοι του Πασσά, ένεδρεύοντες καθ' όδόν, τους ειχαν σκοτώσει και τους τέσσερες προτού έννοήσουν την ένέδραν, όλίγον άπό έδω άπό τό Τζιμόδαση, καθώς περνούσαν τό ποτάμι έριπποι και άνύποπτοι.

Άπό τότε, ή ώραία Χρύσω και ή γρηά της μάνα έμειναν μονάχες στον κόσμο. Πλούσιες άλλ' άπροστάτευτες.

Κα ένας δέν έτόλμησε να ζητήση την ανακάλυψιν και καταδίωξιν των δολοφόνων. Μη δέν θα διέτρεχε κι' αυτός ό ίδιος κίνδυνον θανάτου, αν βρίσκουνταν κανένας να τό κάμνη.. Η σκληδιά ήταν μία διαρκής τρομοκρατία, μέσα στην όποία ή ζωή των Χριστιανών, όπως και ή παρουσία τους και ή τιμή τους έκρεμώνταν άπό την κόψη του γιαταγανιού του τυράννου.

Και όλοι οι προϋχόντες του τόπου, που ή δυο γυναίκες έζητησαν τή γνώμη τους, όλοι της συνεβούλευσαν να τό καταπιούν και να μην ένεργήσουν τίποτε, δια να μη έξοργίσουν άκόμη περισσότερο τον Πασσά.

Έτσι, ή δυο δυστυχισμένες εκατάπιαν τό μυστικό τους πόνο. Μά, τό μίσος τους έγινε μεγαλύτερο..

Ένας γηραιός συγγενής της μητέρας της, ή όποία κατήγετο άπό την Σμύρνην, ήτο ό μόνος άνθρωπος με τον όποιον εύρίσκοντο εις διαρκή επαφήν.

Έξηκοντούτης την έποχήν εκείνην ό Νικόλας Πάρλας, ήτο παλαιός ναυτικός, παραιτηθείς της πλοιαρχίας και πωλήσας τα τρία του μικρά φορτηγά ιστιοφόρα την αυτήν έποχήν που ειχε κάμει τό ίδιο και ό Καπετάν Νάσος.

Μὲ μόνον αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον εἶχον ἐμπιστοσύνην νὰ συσκέπτονται καὶ ν' ἀποφασίζουσιν.

Ἐνα χειμωνιάτικο βράδυ ἐκάθηντο μαζί εἰ τρεῖς τοὺς κοντὰ στὸ τζάκι, ὅπου ἔκαιε ζωηρὴ φωτιά, ἄφ' ἧς γηραιὰ ὑπηρέτρια τοὺς ἐσερβίρισε καὶ ἀπεσύρθη συνομίλουν περὶ τῶν οἰκογενειακῶν ὅπως καὶ περὶ γενικωτέρων ζητημάτων.

— Τὸ ξέρεις καλά, κυρὰ ξαδέρφη, τῆς ἔλεγεν ὁ Νικόλας, ὅτι μοναδικὸς σκοπὸς τῆς ζωῆς μου, ἀφ' ὅτου σκότισαν τὸν ἄνδρα σου, εἶνε νὰ ἐκδικηθῶ τὸν αἰμιον Μαγιᾶ Πασσᾶ... Καὶ θὰ τὸν εἶχα ξεπαστρέψει μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χέρια, — παιδιὰ σκυλλιά δὲν ἔχω, τί μὲ μέλει; — ἂν δὲν ἐφελόμουν γιὰ λογαριασμό σου... Μά, ὅπωςδήποτε, ὁ φόνος τοῦ Καπετὰν Νάσου δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀνεκδίκητος...

— Μά, ξέρεις καὶ τὸ ἄλλο;... Τὸ χειρότερο;... ἔκαμεν ἡ Νάσαινα.

— Ποιὸ χειρότερο;

— Ὁ γυιὸς του, ὁ Ἰμπραήμ, δὲν κυνηγάει τὴ Χρύσω μου;

— Ναί, κάποτε θυμᾶμαι μοῦ μίλησες, ξαδέρφη, γιὰ δαυτὸν...

Μὰ ἐξακολοθεῖ ἀκόμα τὰ ἴδια;

— Δὲ μᾶς ἀφίνει οὔτε ὥρα ἡσυχες, ἐπανελάβεν ἡ γηραιὰ ἀρχόντισσα. Ὅλοένα κι' ἀπὸ κάτω ἀπ' τὰ παράθυρά μας τριγυρίζει μὲ τὸ αἶτι του... Οἱ περιβολάρηδές μου στὰ Βουρλά, ποὺ κι' αὐτοὶ δὲν εἰμποροῦν νὰ ξεχάσουν τὸ φόνο οὔτε τοῦ ἀφέντη τους οὔτε τῶν συντρόφων του, μοῦ ἔλεγαν τῆς ἄλλης ὅτι ἐσχεδιάζαν νὰ τὸν ξεκάνουν... Ἀλλὰ τοὺς ἐσταμάτησα, ἀπὸ φόβο γιὰ τὴ Χρύσω...

— Καὶ ἔκαμες καλά! ἐτόνισεν ὁ Πάρολας.

Ἐπηκολούθησε βραχεῖα σιωπὴ, μεθ' ἣν ὁ πρῶτος Καπετάνιος ἐπανελάβεν:

— Ἀκουσε ξαδέρφη. Αὐτὴ τὴ δουλειά, καθὼς καὶ τὴν ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ ἴδιου τοῦ Πασσᾶ, ἄλλοι μποροῦν νὰ τῆς κάμουν...

— Ποιοὶ ἄλλοι;

— Οἱ... Κουρσάροι μας!

— Μά, καὶ ἔτσι ἂν γίνῃ, παρετήρησεν ἡ Χρύσω, ἐμεῖς δὲν θὰ διατρέχουμε καὶ πάλι τὸν ἴδιο κίνδυνον;

— Τὸ σκέφθηκα κι' αὐτό, παιδί μου, ἀπεκρίθη ὁ Νικόλας, ἀλλὰ οἱ Κουρσάροι ἔχουν τὴ δύναμιν νὰ ἐξασφαλίσουν πρῶτη τὴ φυγὴ μας...

— Τὴ φυγὴ μας, γιὰ ποῦ; ἠρώτησεν ἡ γρηῃ Νάσαινα.

Μπᾶς κ' ὅλη ἡ Ἑλλάδα δὲ βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴ φτέρνα
Τούρκου ;...

— Ἔχεις δίκιο, ξαδέρφη, μὰ στὸ ντουινὰ δὲν εἶνε μονάχα
ἡ Ἑλλάδα... Εἶνε κι' ἄλλες χώρες... Οἱ Κουρσάροι μποροῦν νὰ
μᾶς βοηθήσουν νὰ φύγουμε γιὰ τὰ Ἑφτάνησα ἢ γιὰ τὴν Ἰταλία...

— Καί... τὸ βιός μας ; εἶπεν ἡ Νάσaina. Θές νὰ ψοφήσουμε
τῆς πείνας ἐκεῖ πέρα ;... Ἐέρεις, τὰ μετρητὰ μας εἶνε λίγα..

— Τὸ ξέρω βέβαια, μὰ ἐγώ, ποῦ δὲν ἔχω κανέναν στὸ κόσμον,
τᾶχω ὅλα μετρητὰ τὰ δικά μου... Ἀλλὰ καὶ τὰ χτήματα που-
λιῶνται...

— Βέβαια... Ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνη πρῶτα αὐτό...

— Πρῶτα θὰ γίνη. Ἀρκεῖ νὰ τὸ θέλετε...

— Νὰ ἐκδικηθοῦμε καὶ νὰ φύγουμε ἀπὸ τὴ Σμύρνη... Καὶ τί
ἄλλο καλλίτερο θὰ θέλαμε ; .. Ἐ, τί λές, Χρύσω ;

Ἡ νεαρὰ κόρη ἄφησεν ἀκίνητα τὰ χέρια τῆς ἐπάνω στὸ ἱερό
τῆς κέντημα, ἐσήκωσε τὰ ὠρατὰ τῆς μάτια, ἐκύσταξε διαδοχι-
κῶς τὴν μητέρα καὶ τὸ θεῖο τῆς, καὶ εἶπεν :

— Ἐγώ ;... Γλυττώστέ με ἀπὸ τὸν Ἰμπραήμ, καὶ πάω μαζί
σας στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου !... Τὸ ξέρετε κ' οἱ δύο... Ἐμένα, μο-
ναδικό μου ὄνειρο εἶνε νὰ χαρίσω τὴν πρώτη τους σημαία στοὺς
ἀρματωλοὺς καὶ νὰ τοὺς βοηθήσω καὶ μὲ τὴν ἴδια τὴν ζωή μου,
ἂν μπρέσω... Τίποτε δὲ μὲ κρατεῖ στὴν Ἀνατολή... παρὰ τὸ μί-
σός μου μονάχα κατὰ τῶν φονηγᾶδων τοῦ πατέρα μου καὶ τόσων
ἄλλων μας πατριωτῶν...

— Ἄν δὲν ἐσκεπτόσουν ἔτσι, καλή μου Χρύσω, εἶπεν συγ-
κεκνημένος ὁ Νικόλας, θὰ ἦταν φέμματα τὸ πῶς ἔχεις στῆς
φλέδες σου αἷμα Ψαριανό...

Καί, στραφεὶς πρὸς τὴν γηραιὰν ἀρχόντισσαν :

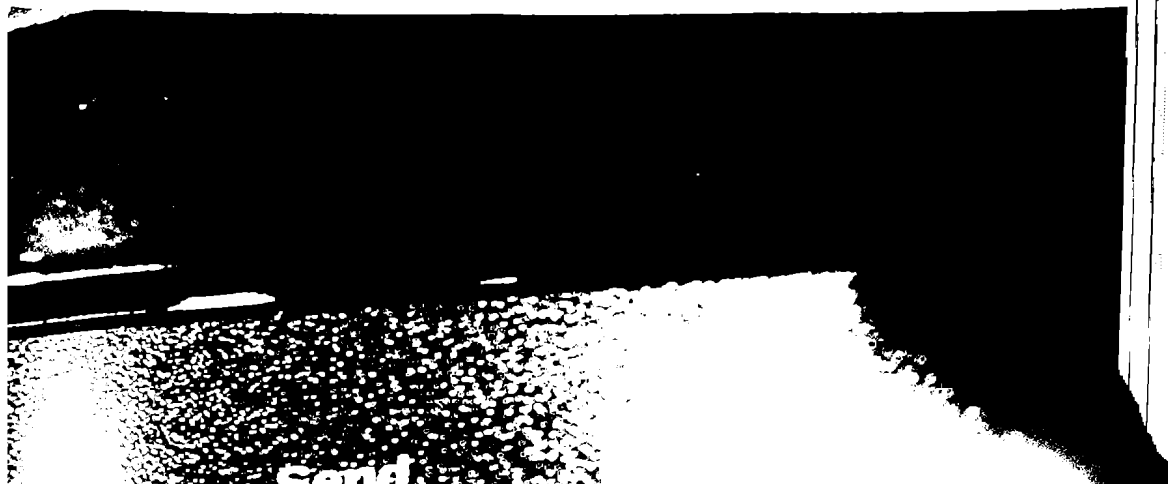
— Λοιπόν, τ' ἀποφασίζεις ;... Τὰ πουλᾶς ;

— Πέρα γιὰ πέρα ! ἀπήντησεν ἡ Νάσaina.

— Σὲ ρωτῶ, γιατί ἔχω τὸν ἀγοραστή.

— Τὸν ἔχεις ;

— Ναί... Κάποιος παλῆς συνάδελφός μου καπετάνιος ἀπὸ
τὴ Σχάρπαθο βρίσκεται ἐδῶ. Ἐκεῖ κάτω ἡ ζωή, ὅπως μοῦπε
εἶν' ἀνυπόφορη... Οἱ Ἀλγερινοὶ καὶ οἱ Βαρβερίνοι ληστοπει-
ραταὶ ρημάζουν κάθε μέρα τὰ χωριά τους, ἀρπάζουν τῆς γυναί-
κες τους καὶ τὰ παιδιὰ καὶ τὰ πουλᾶνε σκλάβους στὴν Ἀφρική,
τοὺς κλέβουν τὰ καρδιά τους καὶ βάζουν φωτιά σὲ σπίτια, μονα-
στήρια καὶ ἐκκλησιές... Ὁ φίλος μου Καπετὰν Δόρις, ἀφοῦ
ἐπούλησεν ὅ,τι κι' ἂν εἶχε στὴ Σχάρπαθο καὶ στὴ Ρόδο,

ἦρθεν ἐδῶ μὲ σκοπὸ νὰ μείνῃ γιὰ πάντα, καὶ θέλει ν' ἀγοράσῃ σπίτι καὶ κτήματα... Τοῦ εἶπα : "Ἐχουμε κι' ἀπὸ τὰ δυό, μὰ ἄσε νὰ συνεννοηθῶ μὲ τοὺς δικούς μου... Νά, γιὰτὶ σοῦ εἶπα ἔχω τὸν ἀγοραστή...

— Καὶ κάθесαι, μπάρμπα μου ! ἀνεφώνησεν ἡ Χρύσω. Κάμε γρήγορα νὰ εἵμαστ' ἑτοιμες, καὶ βλέπουμε ὅστερα πῶς θάρῃ ἡ εὐκολία... Συμφωνεῖς, καλή μου μάννα ;

— Τῶεἰπα... "Ἄς κάνῃ ὁ θεϊός σου ὅπως κρίνει... Νὰ μὴ χαρμιστῇ μονάχα τὸ βιός μας...

— Ὁ Καπετὰν Δόριας εἶνε ἄνθρωπος σωστός καὶ τίμιος, ἐτόνισεν ὁ Νικόλας. Τοῦ τὰ ξαστέρωσα ὅλα, τὸν ἐζύγισα καὶ τὸν εἶδα πρόθυμο νὰ πληρώσῃ γερά.

— "Ὡς πόσα ; εἶπεν ἡ ἀρχόντισσα.

— "Ὡς ἑκατὸ χιλιάδες γρόσια γιὰ τὸ σπίτι, καὶ ἕως πεντάχοσιες γιὰ τὰ ὑποστατικά .. Καλὰ δὲν εἶνε ;

— Καλὰ, ξάδερφε.

— Λοιπόν, νὰ τὸ κάμω ;

— Κάμε το.

Καὶ ἐκτακτον ὅμως συνέδῃ ἐξαφνικά, ποῦ ἀναποδογύρισεν ὅλα τοὺς τὰ σχέδια καὶ ἔστρεψαν ἄλλοῦ τὴν προσοχὴν τοὺς, — σ' ἄλλον κίνδυνον ποῦ πρόβαλεν ἐξαφνα τρομερώτερος.

* * *

"Ἐνα δεῖλι λίγες ἡμέρες μετὰ τὴν ἀνωτέρω συνεννόησιν, μόλις ἐδασίλευεν ὁ ἥλιος, ἡ ὥραία Χρύσω εὗρίσκετο μόνη στὸν κήπον τοῦ πατρικοῦ της σπιτιοῦ.

Μόνη γιὰτί ;

Διότι ἡ ἀρχόντισσα Νάσαινα, μαζὶ μὲ τὸν ἐξάδελφό της τὸν Καπετὰν Νικόλα, εἶχαν συνοδεύσει τὸν Καπετὰν Δόρια, τὸ Σκαρπαθιώτη, ἕως τὰ Βουρλά, ὅπου ἐπήγαινε νὰ ἰδῇ τὰ κτήματα ποῦ θ' ἀγόραζε.

Οἱ δύο περιβολαρέοι τοὺς καὶ ὁ φύλακας τοῦ κήπου ἦσαν ἐκεῖ. Ἀλλὰ μόλις εἶχαν σχολάσει καὶ εἶχαν ἀποσυρθῇ στὸ σπιτάκι τοὺς κοντὰ στὸν πλαῖνὸ φράχτη, γιὰ νὰ δειπνήσουν.

Ἡ Χρύσω, βυθισμένη στὰ αἰώνια ὄνειρά της, εἶχε καθήσει στὴ ρίζα ἐνὸς μεγάλου δένδρου, ποῦ τὴν ἔκρυγε ἀπὸ τὰ μάτια τοὺς, καὶ εἶχε καρφωμένα τὰ δικά της ἐπὶ τοῦ δίσκου τοῦ ὥραλου φεγγαριοῦ ποῦ ἀνέβαινε σιγὰ σιγὰ πίσω ἀπὸ τὰ βουνὰ τοῦ Νυμφαίου, γιὰ ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν ἥλιον ποῦ ἐχάνουνταν τέρα στὰ Καράμπουρνα τῆς Ἐρυθραίας.

Ἀφηρημένη καὶ ἀνύποπτος, δὲν ἀντελήφθη τρεῖς ἄνδρες, ποῦ

ἐτριγύριζαν ἀρκετὴν ὥρα ἔξω ἀπὸ τὸ φράχτη, ὅσων νὰ περιμέναν νὰ νυχτώσῃ

Ἄξαφνα, οἱ τρεῖς ἐκεῖνοι ἄγνωστοι, ἐπήδησαν τὸ φράχτη, βρέθηκαν κοντὰ της, καί, προτοῦ προφθάσῃ νὰ βγάλῃ φωνή, τῆς ἔφραξαν τὸ στόμα μὲ ἓνα μεγάλο μανδῆλι, τὴν ἔδεσαν, τὴν ἐρριψεν ὁ ἓνας στοὺς γερούς του ὤμους, ξαναπήδησαν τὸ φράχτη, χωρὶς νὰ τοὺς ἀντιληφθῇ κανεὶς, καὶ ἐχάθηκαν μαζὶ της μέσα στοὺς σκοτεινοὺς καὶ ἔρημους δρομίσκους, τοὺς καλτερημωτούς, τῆς συνοικίας ἐκείνης.

Ποιοὶ ἦσαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι δὲν εἶχε κατορθώσει ν' ἀντιληφθῇ ἡ κόρη. Ἡ ποτὲ δὲν τοὺς εἶχε ξαναἶδει ἢ ἦσαν μεταμορφωμένοι... Τὰ φορέματά τους ἦσαν ὅμοια μ' ἐκεῖνα ποὺ φοροῦσας οἱ χαμάληδες τοῦ λιμανιοῦ. Ἡ μορφὴς τους, φάτσες Ζεῦμπέκιδων...

Δεμένη καὶ ἀκίνητη στὴ ράχη τοῦ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, ἐπήγαινε τώρα ἡ Χρύσω, ὅπου τὴν πήγαινε ἡ μοῖρά της.

Ἀφοῦ ἐγύρισαν παλλοὺς λιθόστροτους στενοὺς δρομίσκους, καὶ ἀπεμακρίθηκαν πολὺ ἀπὸ τὸ πατρικὸ της σπίτι, ἓνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς, ποὺ προχωροῦσε πλάϊ της, τῆς ἐφιθύρισε στὸ αὐτὶ :

— Μοῦ κλεινὲς πάντα μὲ πείσμα τὰ παράθυρά σου, ἄπιστη Ρωμῆά... Μὰ δὲ λογάριάζεις καὶ τὴ δύναμή μου... Νὰ ἰδοῦμε τώρα θὰ κἀνῃ; τὰ ἴδια πείσματα καὶ στὸ χαρέμι μου !...

Στὸ χαρέμι του !...

Ἐφριξεν ἔως τὰ κόκκαλα ἡ ὡμορφη Σμυρνωτοπούλα.

Ὡστε, σὲ τούρκικο χαρέμι τὴν ἐπήγαιναν ;

Μά, σὲ ποῖο χαρέμι ;

Καὶ μποροῦσε ν' ἀμφιβάλλῃ ; Σὲ ποῖο ἄλλο, ἂν ὅχι στὸ χαρέμι τοῦ γυιοῦ τοῦ Πασσᾶ, τοῦ Ἰμπραήμ ;

Ἡ Χρύσω, ἡ ὡραιότερη κοπέλλα τῆς Σμύρνης, ἡ παινεμένη κόρη τοῦ Καπετὰν Νάσου, νὰ κλειστῇ στὸ χαρέμι τόρα τῶν δολοφόνων τοῦ ἰδιοῦ τοῦ πατέρα της !...

Νὰ γίνῃ διὰ τῆς βίας ἐρωμένη τοῦ γυιοῦ τοῦ Πασσᾶ ;

Αὐτὴ !... Ἡ πατριώτισσα Ἑλληνοπούλα, ἡ σκλάβα, νὰ γενῇ δυὸ φορὲς σκλάβα ; ..

— « Ἄ ! διελογίσθη μ' ἓναν τιναγμὸ φρίκης, «αὐτὴ δὲν θὰ τὸ θελήσῃ ὅχι μονάχα ὁ Χριστὸς μου, μὰ οὔτε καὶ ὁ Μωχαμέτης του !...»

Καὶ ἔλαβεν ἀμέσως τὴν ἀπόφασίν της.

Ὅπωςδὴποτε, ἓνα μέσον γιὰ νὰ πεθάνῃ πάντα τὸ βρῖσκει κανεὶς... Ἐ, θὰ πέθαινε λοιπὸν καὶ ἡ Χρύσω, μὰ ποτὲ δὲν θὰ γι-

νώταν έρωμένη τοῦ Ἰμπραήμ, τῆς ἀτιμῆς γενιᾶς τῶν δολοφόνων τοῦ πατέρα της !

Εἰς τὸ σπίτι δὲν εἶχε πάρει κανέναν εἰδησιν διὰ τὸ ἔκτακτον γεγονὸς ποῦ τόσον ἀστραπιαίως εἶχεν ἐκτυλιχθῇ μέσα στὸν κῆπο.

Ἡ γρηῃ ὑπηρέτρια τοῦ σπιτιοῦ ἐνόμιζεν ὅτι ἡ Χρύσω εὐρίσκετο στὴν κάμαρά της ἐξακολουθοῦσε, τὸ κέντημά της, ἡ ἴδια δὲ κατεγίνετο στὴν κουζίνα μὲ τὸ φαγητό, ζιότι, τὸ βράδυ ἐκεῖνο, θὰ ἐπέστρεφεν ἡ κυρά της ἀπὸ τὰ Βουρλά καὶ τὸ ἀρχοντικό της θὰ ἐφιλοξένοῦσε τὸν ξένο ἀπὸ τῆ Σκάρπαθο.

Ἔτσι λοιπὸν δὲν ἀντιλήφθη κανένας τίποτε ἀπὸ τὰ συμβῆντα τοῦ κήπου.

Οἱ περιβολάρηδες ἐδῶχαν στὴν ἀστροφεγγιά μόνις ἐδειπνήσαν, ἀλλὰ δὲν ἀνησύχησαν ποῦ δὲν ἀντίκρυσαν στὸ περιδῶλι τὴ μαγευτικὴ μορφή τῆς Χρύσως. Θὰ εἶχε, βέβαια, ξαναγυρίσει στὸ σπίτι...

Μιὰ ὥρα ὑστερώτερα, ἡ κυρά Νάσαινα, ὁ ἐξάδερφός της Νικόλας καὶ ὁ ξένος ἀγοραστής τῶν κτημάτων τοὺς Καπετὰν Δόριος κατέφθανον εἰς τὸ σπίτι, καὶ ἡ ἀρχόντισσα τοὺς εἰσήγεν εἰς τὴν μεγάλη σάλα μὲ τὸ τζάκι.

Ἡ Χρύσω δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἡ μητέρα της τὴν ἐφώνησεν ἐπανεληγμένως. Ἐπειδὴ ἔμως ἡ κόρη δὲν ἀπεκρίθη :

— Μπαῖ κι' ἀποκοιμήθηκε περιμένοντάς μας ; εἶπεν ἡ κυρά Νάσαινα... Πάω νὰ ἰδῶ στὴν κάμαρά της.

Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλαγινὸ δωμάτιον, ὅπου ἐκοιμάτο συνήθως ἡ Χρύσω.

Ἀλλὰ δὲν ἦτο οὔτε ἐκεῖ.

Ἡ κυρά Νάσαινα ἤρχισε ν' ἀνησυχῇ.

Ἐσπευσεν εἰς τὴν κουζίνα. Ἡ γρηῃ ὑπηρέτρια δὲν ἐγνώριζε τίποτε... Ἠρώτησε τὸν μικρόν τοὺς ὑπηρέτην, ποῦ μόνις ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὸ παζάρι, ὅπου τὸν εἶχε στείλει ἡ κυρά του διὰ κάποιον πρόσθετό ψώνιο χάριν τοῦ ξένου τῶν. Μὰ οὔτε καὶ αὐτὸς ἐγνώριζε περισσότερα... Κατέβη στὸν κῆπο, πειὸ πολὺ ἀνήσυχη καὶ ταραγμένη τώρα... Ἐξήτασε τοὺς περιβολάρηδες καὶ τὸ φύλακα τοῦ κήπου :

— Ἐδῶ καὶ μιὰ ὥρα ἦταν στὸν κῆπο ! ἀπήντησαν ἐκεῖνοι. Ὑστερα δὲν τὴν εἶδαμε πειά, καί, βέβαια, συλλογιστήκαμε πῶς θὰ εἶχε ξανανεβῇ στὸ σπίτι...

Ἀναποδογύρισαν τότε ὅλο τὸ σπίτι ἕως τὰ ἀμπάρια καὶ ἕως

τῇ σοφίτᾳ, καὶ ἔκαμαν ἄνω κάτω τὰ πάντα...

Ἄλλὰ, τίποτε, πουθενά!

Ἡ ἀρχόντισσα Νάσαινα εἶχε γαίνει κίτρινη ὅταν ἔκτυταζεν ἀλληλοδιαδόχως τὸν ἐξάδελφό της καὶ τὴν Δόρια με τρομαγμένα βλέμματα... Μὰ τὴν ἐκύταζαν ἄφωνοι, ἐπίσης τρομαγμένοι καὶ ἀνήσυχτοι, ἐπίσης μὴ νὰ σκεφθοῦν ἢ νὰ φαντασθοῦν τίποτε...

Ἡ κεφαλὴ τῆς ἀτυχοῦς μητέρας ἐδοκίμοιεν ἀπὸ ἀνησυχίαν... Ὅλοι αἱ ὑποψίαι ἐγρονθοκοποῦντο μέσα της... Ἐνόμιζε πῶς θὰ τῆς ἔφευγαν τὰ λογικά... Καὶ τῆς ἐξάδελφος ἐσιώπα, μὴ θυάμενος νὰ εὕρῃ λόγους χάσῃ τὴν ἀγωνίαν της.

Μόνος ὁ Σκαρπαθιώτης Δόριας, ἡρεμώτερος αὐτὸς νῦν, ἠρώτησε τὸν φίλον τοῦ Νικόλαν;

— Μήπως ἔχετε εἰδῶ ἐχθροὺς ποὺ νὰ τοὺς ὑποπτε

— Κανέναν! εἶπεν ἡ ἀρχόντισσα. Ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ἀγαποῦν... Κ' οἱ Τοῦρκοι ἀκόμα...

— Δησμονῆς, ξαδέρφη τὸν Πασσᾶ; παρετήρησεν

Ἡ ἀρχόντισσα ἐφρικίασε...

— Τρομάρα μου!... ἀνεφώνησε... Παιδί μου!...

Καὶ κατέπεσε λιπόθυμος ἐπὶ ἐνὸς διδανιστοῦ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἕνας περιφνημὸς Κουρσάρος.

Δύο ἡμέρας μετὰ τὰ δραματικὰ γεγονότα, ποὺ εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον, ἡμέρας ἐσχάτης ἀγωνίας καὶ τὸν θεῖον τῆς ἀτυχοῦς Χρύσως, διότι εἶχαν κατορθώσει νὰ μάθουν περὶ τῆς τύχης της, ἐνέτισσα Νάσαινα καὶ ὁ ἐξάδελφός της ἐκάθηντο μόνοι τζάκι, σιωπηλοί, συλλογισμένοι καὶ κλαίοντες ἐν σιγῇ γιὰ τὴν μοῖραν, ὁ μικρὸς ὑπηρέτης τοῦ σπιτιοῦ ποὺ ἔξαφνα ὅταν φιδισμένος.

— Τί τρέχει, Τάσο; ἠρώτησεν ὁ Νικόλας.

— Σὲ γυρεύουν, ἀφέντη, ἀπεκρίθη ὁ νεανίας.

— Ποιὸς μὲ γυρεύει;

— Κᾶποιος μεγάλος ἄρχοντας... Ἔτσι εἶνε ντυμέ

— Τοῦρκος;... Χριστιανός; ..

τώρα έχθρους τουτοχρόνως : τους Τούρκους δυνάστας των και τους αίμεθόρους ληστοπειρατάς του Αιγαίου...

Ένας λοιπόν απ' αυτούς τους Κουρσάρους, που απέτέλεσαν τους «Προδρόμους» των κατόπιν ελευθερωτών Μιαούληδων και Κανάρηδων, ήτο και ο επισκέπτης του Καπετάν Νικόλα Πάρλα εις τὸ ἀρχοντικὸ τῆς κυρᾶ Νάσαινας.

— Καταλαβαίνεις, Καπετάν Μάνθο, ἔλεγεν ὁ Νικόλας, τί συγκίνησι ποῦ φέρνει στήν ψυχὴ μου ἡ παρουσία σου στή Σμύρνη. Ἐδῶ καὶ πέντε χρόνια τώρα παρακολουθοῦμε ὅλοι μας μὲ ἀγωνίαν τὰ ταρορθώματά σου. Ὅπως ὁ κόσμος σὲ γνωρίζει μὲ τὸ ὄνομα «ὁ Κουρσάρος τῆς Τζιάς» χωρὶς νὰ ξεύρη καὶ ποῖος εἶσαι πραγματικά. Ἦταν ὠραῖο αὐτὸ ποῦ ἔκαμες, μετὰ τὰ πρῶτά σου ἀνδραγαθήματα ἐναντίον τῶν τυράννων μας, νὰ πάρῃς κὺτὸ τὸ παρατσούκλι... Οἱ Τούρκοι δὲν γνωρίζουν ποῖόν ἀντιμετωπίζουν, καὶ στή Τζιά, ὅπως ἐμάθαμε ἐν ἐτόλμησαν νὰ πλησιάσουν ποτέ, ὅπως οἱ ἴδιοι τὸ βεβαιώνουν...

— Καὶ εἶνε ἀλήθεια, ἀδελφὲ Νικόλα ! ἐτόνισεν ὁ ἥρωϊκὸς θαλασσομάχος.

— Ἐνὰ μονάχα μὲ κάνει νὰ λυπᾶμαι καὶ νὰ θλίβουμαι κατὰκαρδὰ...

— Σὰν τί, Καπετάν Νικόλα ;

— Ὅτι ἐγέρασα πειὰ καὶ δὲν μπορῶ νὰ πολεμήσω καὶ νὰ πεθάνω πλάϊ σας...

— Μπᾶ ! ἔκαμεν ὁ Κουρσάρος μειδιάσας. Στὴν ἐποχὴν σας κάματε καὶ σεῖς τὸ καθήκον σας μὲ τὸ παραπάνω. Δὲν θυμᾶσαι ταν ἡμεῖς ὑποτακτικὸς σου, πῶς ἐκυνηγήσαμε τοὺς Μουρτάτες ὡς τὴν Τένεδο καὶ τοὺς ἐκάμαμε νὰ κρυφτοῦν στὰ Δαρδαῖλλα ;... Δὲ θυμᾶσαι τοὺς Ἀλγερινούς, ποῦ τοὺς πήραμε ἀπὸ τὸντὰ ἀπὸ τὴ Σκάρπαθο καὶ τοὺς βυθίσαμε δυὸ καρᾶδια ὥς ποῦ ἀχωθοῦν τρέμοντας στὸ λιμάνι τῆς Μπιζέρτας, μαζὶ μὲ τὸν Καπετάν Δόρια ;

— Ἀλήθεια, ἔκαμε φαιδρυνθεὶς ἀπὸ τὰς ἥρωϊκὰς αὐτὰς ναμνήσεις ὁ Πάρλας. Ὁ Καπετάν Δόριας εἶν' ἐδῶ...

— Ἐδῶ στή Σμύρνη ;

— Ναί. Πρόκειται νὰ μείνῃ γιὰ πάντα. Ἦρθε ν' ἀγοράσῃ τήματα. Στὴ Σκάρπαθο δὲν μποροῦν νὰ ζήσουν πειὰ οἱ ἄνθρωποι μὲ τὴν πειρατεία, μὲ τὴ ληστεία, καὶ μὲ τὴν βοήθεια ποῦ δίνουν οἱ ἴδιοι οἱ Τούρκοι διοικηταὶ στοὺς ληστοπειρατάς...

— Θα 'ρθῇ κι' αὐτῶν ἡ ὥρα ! ἐτόνισεν μετὰ πεποιθήσεως ὁ Κουρσάρος.

Ἐπηκολούθησε βραχεῖα σιωπή, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ περισσότερον συλλογισμένος ἐφαίνετο ὁ Κουρσάρος.

Ὡραῖος καὶ νεώτατος ὁ ἡρωϊκὸς αὐτὸς θαλασσινός, μόλις τριάντα χρονῶν παλληκάρι, ἐφοροῦσε μικρὸν μαῦρον μαλλακὸν κοῦκον στὸ κεφάλι, φέρμελιν χρυσοκέντητον, ὅπως οἱ ἐπίλεκτοι ἀρματωλοὶ, τὸ ναυτικὸ κοντεβράκι τῶν νησιωτῶν τοῦ Αἰγαίου, βελουθένια ὄλα, καὶ ὕψηλές ἕως τὰ γόνατα μπότες.

Ἀπὸ τὸ γαλάζιο τοῦ ζουνάρι μόλις ἐξεμύτιζαν αἱ λαβαὶ δύο πιστολιῶν, καὶ ἀπὸ γαλάζιο ἐτίσης στρυψτὸ τελαμῶνα ἐκρέματο στὸ ἀριστερό του πλευρὸ μιὰ γερὴ ξιφομάχαιρα.

Εἶχε τὴν ὄψη λευκὴ ὅσῳ κοπέλλας, ζωηρὰ κατὰμαυρα μάτια, λεπτὸ μουστάκι καὶ χαρακτηριστικὴ κανονικὰ ποῦ ὀπενθύμιζεν τοὺς ὠραίους ἱππότας τῆς Βενετίας, καὶ ἔκαμαν τὸν μικρὸν ὑπηρέτην τῆς ἀρχόντισσας, τὸν Τάσο, νὰ εἰπῇ πρὸ ὀλίγου ὅτι ὁ ξένος ἔμοιαζε «ὅσῳ Βενετσάνος».

Ἡ Κυρὰ Νάσαινα δὲν εἰμποροῦσε νὰ ξεκολλήσῃ ἀπὸ ἄνω τοῦ τὰ μάτια της. Τὸν ἐκύτταζε μετὰ θαυμασμοῦ. ἐνθουραμένη ἕνα ἕνα τῶρα τὰ κατορθώματά του, ἂν καὶ ὁ νοῦς της ἐγόριζε ξέφυρμε ποῦ...

Τέλος, τὴν σιωπὴν διέκοψεν ὁ Καπετὰν Νικόλας :

— Καὶ τώρα, παλληκάρι μου, ἡ ἐδῶ παρουσία σοῦ, τί σημαίνει ;... Δὲν θὰ ἦρθε βέβαια μονάχα γιὰ νὰ μοῦ κάμῃς βύζιτα ; ..

— Ἡ παρουσία μου σημαίνει ὅτι... ἦρθε ἡ ὥρα του ! ἀπήντησε μυστηριωδῶς ὁ Κουρσάρος.

Ἄλλ' ὁ Νικόλας δὲν ἐφάνη νὰ εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἐρωτήσῃ τίνος εἶχεν ἔλθει ἡ ὥρα... Εἶπε μόνον :

— Κ' ἐγὼ γιὰ δαῦτον εἶχα σκοπὸ νὰ σοῦ γράψω, ἂν εἰμπορῶσα, ἢ νὰ σοῦ μιλοῦσα, ἂν σ' εὕρισκα πρὸςθενά...

— Τί !... Μήπως ἔχετε τίποτε καινούργια μαζί του ; ἠρώτησε μετ' ἐνδιαφέροντος ὁ Κουρσάρος.

Ὁ Καπετὰν Πάρλας ἐξηκολούθησε :

— Τὸ φόνο τοῦ ξαδέφρου μου, τοῦ ἀντρα τῆς Κυρᾶ Νάσαινας, ἀπὸ δῶ, τὸν ξέρεις...

Ναί. Καὶ γι' αὐτὸν καὶ γιὰ μερικὰ ἄλλα, ἐγράφηκε στὸ τελευταῖο συχωροχάρτι, καὶ ἔρχομαι νὰ τὸν ξομολογήσω...

Ἡ Ἀρχόντισσα, τότε μόνον ἀντελήφθη περὶ τίνος ὠμιλοῦσαν. Καὶ ἔδιξε μεγαλήτερον ἐνδιαφέρον.

— Μιλᾶτε γιὰ τὸν Πασσᾶ ; ἐπιθύρισε πρὸν τὸν ἐξάδελφόν της.

— Μάλιστα, γιὰ τὴν ἐξοχότη του ! ἀπήντησεν ὁ Νικόλας.

— Ἐχετε λοιπὸν καὶ ἄλλα ; ἠρώτησε πάλιν ὁ Κουρσάρος.

— Ἐνα, ἀπεκρίθη ὁ πρῶην θαλασσινός, ἀλλὰ χειρότερο ἀπὸ ὅλα τὰ προηγούμενα...

— Τὸ τρομερώτερο ἀπ' ὅλα ! ἐστέναξεν ἡ Νάσαινα.

— Γιὰ μιᾶτε λοιπὸν ! εἶπε μὲ ἐνδιαφέρον ὁ Κουρσάρος.

Ὁ Καπετὰν Νικόλας ἔσπευσε τότε νὰ τοῦ τοῦ διηγηθῇ ἐν συντόμῳ τὰ διατρέξαντα. Τὸν κατέστησεν ἐνήμερον περὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀπὸ καιρὸ ὁ υἱὸς τοῦ Βαλῆ κατεδίωκε τὴν ὠραίαν Χρύσω καὶ ὅτι τελευταίως τὴν εἶχεν ἀπαγάγει διὰ τῆς βίας καὶ κρυφὰ εἰς τὸ χαρέμι του, διότι εἶχαν βεβαιωθῇ πλέον περὶ τούτου, λαβόντες σχετικὰς πληροφορίας ἀπὸ κάποια γρηά, ποῦ ὑπηρετοῦσεν ὡς καθαρίστρια εἰς τὸ παλάτι τοῦ πασσᾶ, καὶ ἡ ὁποία δωροδοκηθεῖσα ἀδρῶς, ὠμίλησεν, ὅπως συμβαίνει εἰς ὅλες τῆς φτωχῆς Τουρκίας, ὅταν λύνεται ἡ γλῶσσά τους μὲ χρυσάφι..

Ὁ Κουρσάρος συνωφρυνόθη καὶ κάποιος νευρικός τιναγμὸς συνέσπασε τὰ ὠραῖά του χαρακτηριστικὰ.

— Ὁ δολοφόνος τοῦ πατέρα, εἶπεν ἐν ἄκρᾳ ἐξάψει, ἔχει τὴν τόλμη ν' ἀρπάζῃ τὴ δύστυχη κόρη του ;... Αὐτὸ δὲν θὰ τῷκανε οὔτε ὁ χειρότερος κακοῦργος... Κᾶτι θὰ εἶχε μέσ' τὰ σπλάχνα του ποῦ θὰ τὸν ἔκανε νὰ φοβᾶται νὰ πλησιάσῃ τὸ παιδί ἐκείνου ποῦ ἴσχύωσε !...

— Καὶ ὅμως εἰν' ἀλήθεια ! ἐστέναξεν ἡ Νάσαινα...

— Καὶ ποιά κόρη ἔσουρε στὸ χαρέμι του ! ἔκαμεν ὁ Νικόλας. Τὴν ὡμορφότερη κοπέλλα τῆς Ἀνατολῆς.. Τὸ λουλοῦδι καὶ τὸν ἄγγελο, ποῦ ἦταν τὸ φῶς καὶ ἡ χαρὰ τοῦ σπιτιοῦ μας. Τὴν ἡρωϊκὴ κόρη, τὴ Χρύσω μας, ποῦ ἓνα μονάχα εἶχεν ὄνειρο... Νὰ τελειώσῃ τὴ σημαία ποῦ κεντοῦσε γιὰ τοὺς Ἀρματωλοὺς καὶ νὰ τοὺς τὴν παραδώσῃ μὲ τὰ χέρια της νὰ τὴν φυλάξουν γιὰ τὴν ἁγία ἡμέρα ποῦ ὁλόκληρη ἡ Ρωμιοσύνη θὰ σηκωθῇ ἐναντίον τοῦ Τυράννου !.. Καπετὰν Μάγθο, νὰ τὸ κέντημά της !...

Καὶ ἐπέδειξεν εἰς τὸν Κουρσάρου τὸ χειροτέχνημα τῆς Χρύσως ποῦ ἐκρέμετο ἐπὶ τοῦ τοίχου διπλωμένο, πλάϊ στὸ τζάκι.

Ὁ Κουρσάρος ἐπλησίασε περίεργος ἐξεδίπλωσε τὸ ὠραῖο χειροτέχνημα.

Ἦτο πελώριο τεμάχιον πολυτίμου ὑφάσματος, ἀρκετὸ διὰ νὰ πρᾶξῃ ὁλόκληρη μεγάλη πόρτα.

Εἰς τὸ μέσον, κεντημένες μὲ πολύχρωμα μετὰξια, ἀτελείω-

17
τες ἀκόμῃ, ἔφερε χριστιανικὲς παραστάσεις ἀπὸ διάφορα ἐπει-
σόδια τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ, εἰς δὲ τῆς τέσσερες γωνίες ἀπὸ ἓνα
χρυσοκέντητο Σταυρό.

Ὁ Κουρσάρος τῆς Τζιάς τὸ περιεργάσθη μετὰ προσοχῆς ἐπὶ
τινας στιγμὰς. Κατόπιν δὲ εἶπε :

— Εἶρτε τί μοῦ θυμίζει αὐτὸ τὸ κέντημα ;

— Τί ; ἡρώτησε περίεργος ἡ Ἀρχόντισσα Νάσαινα.

— Τὴν ἱερὰ σημαία, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος
ἐνίκησε τοὺς ἀπίστους εἰδωλωλάτρας, τὴ σημαία τοῦ Σταυροῦ,
ὅπως τὴν εἶχεν ἰδεῖ εἰς τὸ δρχμά του καὶ διέταξε νὰ τὴν κατα-
σκευάσουν κατόπιν... Τὸ Δάβαρον, ὅπως τὸ ὠνόμασαν τότε...

— Ἐ, λοιπόν, ὑπέλαβεν ὁ Καπετὰν Νικόλας, καὶ τὼρα ἡ
ἄμοιρη ἡ Χρύσω μας πιστεύει πῶς μὲ τοῦτο θὰ νικήσουν καὶ οἱ
σημερινοὶ Χριστιανοὶ καὶ τοὺς σημερινοὺς ἀπίστους τυράννους
των !

— Καὶ θὰ τοὺς νικήσουν ! ἐτόνισε μὲ πεποίθησιν ὁ Κουρσά-
ρος τῆς Τζιάς.

Μετὰ μικρὰν δὲ σιωπὴν, ἐπανέλαβε :

— Μιὰ πληροφορία μπορεῖς νὰ μοῦ δώσης, Καπετὰν Νικόλα ;

— Τί θέλεις ;

— Ὁ γυιὸς αὐτοῦ τοῦ Μαγια Πασσᾶ, τὸ χαρέμι του τὸ ἔχει
στὸ ἴδιο τὸ σαράϊ τοῦ Βελή ἢ ἄλλοῦ ;

— Στὸ ἴδιο ! ἐπεβεβαίωσεν ὁ Νικόλας.

— Καὶ μοῦ εἶπες, ὅτι τὴν ὥρᾱν Χρύσω τὴν ἔκλεψε ἐδῶ
καὶ δύο ἡμέρες μονάχα ;

— Ναί, ἀπήντησεν ἡ Νάσαινα. Ἀπόψε εἶνε ἡ τρίτη νύχτα
ποῦ θὰ τὴν περάσω μονάχη μου...

— Θὰ εἶνε καὶ ἡ τελευταία ! ἐβεβαίωσεν ὁ Κουρσάρος.

— Ὁ Θεὸς κι' ὁ λόγος σου, λεβέντη μου ! Ἀλλοιῶς ἡ Νά-
σαινα πεθαίνει !. ἐστέναξεν ἡ Ἀρχόντισσα.

Ὁ Νικόλας ἔκυψε καὶ ἐψεύρισεν εἰς τὸ αὐτὶ τοῦ Κουρσάρου :

— Ἄν δὲν τὴν ἔχουν σκοτωμένη !

— Δές ; ἔκαμεν ὁ Κουρσάρος.

— Εἶνε ἀδύνατον ἡ Χρύσω νὰ δεχθῇ ποτὲ νὰ γενῇ γυναῖκα
τοῦ ἀχρεοῦ Ἰμπραήμη... Καὶ τότε ;...

— Μὴν ἀνησυχεῖς, ἐπανέλαβεν ὁ Καπετὰν Μάνθος. Οἱ Τοῦρ-
κοὶ ἔχουν ἄλλον τρόπο γιὰ νὰ κάνουν δικὰς τοὺς τῆς γυναῖκες
ποῦ ἀρπάζουν... Δὲν τῆς κακομεταχειρίζονται. Τῆς περιποιῶνται
μάλιστα πολὺ... καὶ ἐπὶ τόσον καιρὸ, ὥς ποῦ νὰ πεισθοῦνε κ' ἡ

Ίδιες ὅτι εἶνε ἀδύνατον πειὰ νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ χαρέμι, καὶ ἔτσι, νὰ σκεφθοῦν ὅτι φρονιμότερο εἶνε νὰ ὑποχωρήσουν, διὰ νὰ ζήσουν τουλάχιστον ἡσυχᾶ... Ἀφοῦ εἶνε δυὸ μέρες μονάχα, ἡ Χρύσω σας, δὲν ἔχει πάθει τίποτ' ἀκόμα...

— Ναί, μὰ ξέρεις τί ἔλεγεν ἡ Χρύσω ;

— Τί ;

— Πῶς θὰ σκότωνεν ἡ ἴδια καὶ πατέρα καὶ γυιό, ἂν ἐτύχαιναν ποτὲ μπροστά της, ἀφοῦ τῆς ἐσκότωσαν τὸν πατέρα...

— Ἔ, ἔκαμεν ὁ Κουρσάρης, ἄς τοὺς σκοτώσῃ λοιπόν, καὶ ἄς χαθῇ κι' αὐτὴ !...

Ἡ συνομιλία αὐτὴ τῶν δύο θαλασσινῶν ἐγένεν εἰς τόσο χαμηλὴ φωνή, ὥστε ἡ γρηᾶ Νάσαινα δὲν ἤκουσεν οὔτε λέξιν. Τέλος ὁ Κουρσάρης ἠρώτησε μεγαλοφώνως :

— Ἐχεις, Καπετὰν Νικόλα, ἄνθρωπον ἐμπιστό σου νὰ μοῦ στείλῃς ἀμέσως τώρα κάτω ἐκεῖ, σιὸ πρῶτο ρέμα, πρὸς τὸ Κορδελεϊό, ὅπου εἶν' ἀραγμένο τὸ καράδι μου ;

— Ἐχω... Μὰ τί πρόκειται νὰ κάμῃς ;

— Τίποτα... Θὰ ὁδηγήσῃ μονάχα τὰ παλληκάρια μου ἕως τὸ Σαράϊ τοῦ Πασσᾶ. Ἐγὼ θὰ εἶμ' ἐκεῖ...

— Γίνεται ! εἶπεν ὁ Νικόλας.

— Τότε, στάσου...

Ὁ Κουρσάρης ἀνέστυρεν ἐκ τῆς ζώνης του μικρὴ πέτσινη θήκη, ἐβγαλεν ἀπ' αὐτὴ ἓνα πράσινο χαρτί ὅμοιο μ' ἐκεῖνο ποὺ εἶχε στείλει προτῆτερα μὲ τὸν μικρὸν ὑπηρέτην, ἐσημείωσεν ἐπ' αὐτοῦ μερικὲς γραμμές, σὲ γλῶσσα συμβολικὴ γραμμένες, καὶ συνεπῶς ἀκατανόητες σὲ κάθε ἄλλον ἐκτὸς τῶν παλληκαριῶν του, τὸ παρέδωκεν εἰς τὸν Νικόλαν καὶ ἐπρόσθεσε :

— Θὰ δώσῃ αὐτὸ καὶ θὰ τὸν ἀκολουθήσουν δέκα παλληκάρια... Πήγαινε ὅμως ἀμέσως... Ἀλλά, πρόσεξε σὲ τοῦτο : Τὴν κυρὰ Νάσαινα θὰ πάρῃς ἀπόψε σιὸ δικό σου σπῖτι... Ἐκεῖ θὰ ρθῶ κ' ἐγὼ μόλις τελειώσῃ τὸ πανηγύρι... Ὑστερα τὰ συμφωνᾶμε !... Κάμειτε ὅμως ὅσο τὸ γρηγορώτερο. Ἐγὼ... φεύγω !

Καί, χωρὶς ἄλλας περιττολογίας, ὁ φοβερὸς θαλασσομάχος, διήνοιξε τὸ παραπέτασμα τῆς θύρας, κατήλθε τὴν κλίμακα, εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς ὁποίας συνήντησε τὸν μικρὸν Νάσον, ὅστις τοῦ ἤνοιξε τὴν ἐξώθυραν, καὶ ἐξηφανίσθη μέσα εἰς τὸν σκοτεινὸν δρόμον.

Πέντε λεπτὰ κατόπιν, πρὸς μεγίστην ἐκπληξιν τῆς γραίας ὑπηρετρίας, ἐγκατέλειπε καὶ ἡ Νάσαινα τὸ σπῖτι, μαζὶ μὲ τὸν ἐξάδελφόν της καὶ ἐπαιρναν μαζὶ τοὺς τὸν νεαρὸν Τάσον... Κατό-

πιν δὲ γοργοῦ δρόμου ἐφθασαν εἰς τὸ σπῖτι τοῦ Καπετάν Νικόλα ἀπὸ τὸ ὁποῖον, μετὰ πέντε ἀκόμῃ λεπτὰ ἐξεκινούσεν ἓνα γερὸ παλληκάρι καὶ ἐπαιρνε φτερόποδο τὸ δρόμο πού εἶχεν ὑποδείξει ὁ Κουρσάρος τῆς Τζιάς.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Μία τραγωδία στὸ Σαράϊ τοῦ Πασσᾶ.

Μόλις οἱ τρεῖς ἄνδρες πού εἶχαν ἀρπάσει τὴ Χρύσω ἐφθασαν εἰς τὸ Σαράϊ τοῦ Διοικητοῦ Ἰσμαήλ Μαγιᾶ, ὁ Ἰμπραήμ ἐπένδης τὴν εἰσῆγαγεν ἀπὸ τὴν ὀπισθίαν εἰσοδὸν καὶ τὴν ὠδήγησεν εἰς ἓνα πολυτελέστατα ἐπιπλωμένο δωμάτιον, τοῦ ἐπρόκειτο νὰ ἐγκτασταθῇ μόνῃ, προτοῦ πάρῃ θέσιν εἰς τὸ Χαρέμι του.

Ἐκεῖ τὴν ἀπήλλαξε ἀπὸ τὰ δεσμά της, τὴν ἐκάθησεν ἐπὶ βελουθένιου διδχνιοῦ καὶ τῆς ἀφῆρσε τὸ φύμωτρον περὶ τῆς ἱκλείας τοῦ στομά.

Ἡ Χρύσω τὸν ἐκύτταξε κατὰ πρόσωπον, καί, προτοῦ ἐκεῖνος δοκιμάσῃ νὰ τῆς μιλήσῃ, τοῦ εἶπε μὲ φωνὴ γεμάτη μίσος.

— Μοῦ ἐσφύριξες, Μουρτάπη, στὸ δρόμο, ὅτι περιμένεις νὰ ἴδῃς ἂν θὰ εἶμαι ἡ ἴδια καὶ στὸ Χαρέμι σου. Σοῦ ἀπαντῶ λοιπόν: Στὸ Χαρέμι σου ἡ Ἑλληνοπούλα Χρύσω θὰ πεθάνῃ, μὰ ποτὲ δὲν θὰ γίνῃ δική σου!

Ὁ Ἰμπραήμ συνωφρυώθη. Ἀλλὰ δὲν ἐξεδήλωσε τὴν ὀργὴν του.

— Πάει καλὰ! εἶπε. Πρὸς τὸ παρὸν, θὰ μείνῃς ἐδῶ. Στὸ Χαρέμι θὰ πᾶς ὅταν θὰ γίνῃς μιὰ φορὰ δική μου... Καί, θὰ γίνῃς!... Θὰ ἔρχουμαι κάθε βράδυ νὰ σὲ βλέπω... Σοῦ δίνω προθεσμίαν πέντε ἡμέρας νὰ σκεφθῇς. Τὴν πέμπτη βραδεία, θέλεις δὲν θέλεις, θὰ εἶσαι δική μου...

Καὶ ἀπεσύρθη μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι, εἰς τὸ τέλος, θὰ ἐκυριαρχοῦσεν ἡ ἰδική του θέλησις.

Ἡ Χρύσω ἐψιθύρισε:

— Κοιμοῦ μὲ αὐτὸ τὸ πλευρὺ! Τὴν πέμπτη νύχτα ἢ θὰ ἔχω φύγει ἢ θὰ μ' εὕρῃς νεκρή!

Μετ' ὀλίγον εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον μία γρηᾶ Μουσουλμάννα. Ἡ ἴδια ἐκεῖνη πού εἶχε δωροδοκηθῇ ἀπὸ τὸν Καπετάν Νικόλα καὶ εἶχε μαρτυρήσῃ τὰ λαβόντα χώραν.

— Ὠραία μου κυρά, εἶμαι ἡ Σκλάβά σου, εἶπεν ἡ Τουρκάλα. Ὁ,τι κι' ἂν χρειαστῇς, θὰ τὸ γυρεύῃς ἀπὸ μένα...

— Καλά, σ' εὐχαριστῶ. Ἀπήντησεν ἡ Χρύσω. Γιά τὴν ὥρα δὲν θέλω τίποτε...

Ἡ γρηὰ ἐγύρισε πρὸς τὴν θύραν.

— Ἐγὼ φεύγω, ἐπρόσθεσεν. Ἄμα θελήσῃς, χτυπᾶς αὐτὴ τὴν πόρτα. Ἀλλὰ μὴ δοκιμάσῃς νὰ φύγῃς γιατί τριγύρω σου φυλᾷνε δόλοφόροι...

Καὶ ἡ γρηὰ ἀπεσύρθη χωρὶς νὰ λάβῃ καμμίαν ἀπάντησιν ἐκ μέρους τῆς αἰχμαλώτου.

Τὸ δεύτερο βράδυ δ' Ἰμπραήμ τὴν ἐπισκέφθη σύμφωνα μετὰ τὴν προειδοποίησίν του, τῆς ἀφῆκεν ἐπάνω εἰς ἓνα στρογγυλὸ τραπέζι χάλκινον ἓνα δεματάκι μετὰ γλυκίσματα καὶ μιὰ ἀνθοδέσμη, καὶ τὴν ἠρώτησεν, εἰ ὧ ἐκείνη ἀπέστρεφεν ἀπ' αὐτοῦ τὰ βλέμματα τῆς :

— Θέλεις νὰ μείνω, νὰ μιλήσουμε ;

— Δὲν ἔχουμε νὰ ποῦμε τίποτε ! ἀπήντησε ξηρὰ ξηρὰ ἡ κόρη, χωρὶς νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια τῆς.

— Πάει καλὰ !... Ἐχεις τέσσερες βραδιὲς ἀκόμα... Ὑστερα...

Καί, χωρὶς νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν του, ἐστράφη καὶ ἀπεσύρθη.

Τὴν τρίτη βραδιά εἶχε φίλους στὸ δείπνόν του, εἶχε γλεντήσῃ καὶ ἐπῆγε κατὰ τὰς ἑνδεκά εἰς ἐπισκεψὶν τῆς αἰχμαλώτου του.

Ἦτο ἡ βραδιά κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Σαράϊ καὶ ὁ Κουρσάρος τῆς Τζιᾶς.

Αὐτὴ τὴ νύχτα, τὸν ἀντιλήφθη ἡ Χρύσω—δ' Ἰμπραήμ ἐπαίνετο ὅσον μεθυσμένος.

— Καλὴ σου βραδεῖά, ὦραία μου Ἑλληνοπούλα ! τῆς εἶπε... Δὲν θ' ἀργήσῃς νὰ φορέσῃς τὰ δικά μας φορέματα, καὶ νὰ μεθ' γενῇς ἡ περὶ ὠμορφὴ Χανούμ τῆς Σμύρνης !...

Ἡ Χρύσω περιωρίσθη νὰ τοῦ ρίξῃ ἓνα περιφρονητικὸν βλέμμα, χωρὶς ν' ἀποκριθῇ.

Ὁ Ἰμπραήμ ἔκαμεν ἓνα βῆμα πρὸς αὐτήν, καὶ ἐφάνη διατεθειμένος νὰ τὴν ἐναγκαλισθῇ.

Ἡ κόρη ὠπισθοχώρησε.

— Γιά ἀπόψε, προσέθηκεν ἐκεῖνος χωρὶς νὰ φανῇ ὅτι ἀντελήφθη τὸ κίνημά της, γιά ἀπόψε ὠμορφούλα μου, μεθ' φτάνει ἓνα φιλί... Αὔριο τὰ λέμε καλλίτερο...

Καὶ ὥρμησε νὰ τὴν σφίξῃ στὴν ἀγκυλιά του.

Ἀλλὰ, τὴν ἴδια στιγμὴ μίαν τρομερὴ κλωστικὰ ἔσπαζε τὴν

πλαγινή πόρτα, και ένας ὄρατος ἄνδρας, ντυμένος ὅσων Βενετσάνος Ἰππότης, εἰσώρμα εἰς τὸ δωμάτιον μὲ ἓνα πιστόλι στὸ χέρι.

Μὲ τὴν ἀριστερή του παλάμη ἀπέφραττε τὸ στόμα τοῦ Ἰμπραήμ και τοῦ ἐφώνησεν ἄγρῶς :

— "Ἄν βγάλῃς τσιμουδιά, σοῦ τινάζω τὰ μυχὰ στὸν ἄερα !
Τί εἶχε λοιπὸν συμβῆ ἐν τῷ μεταξύ ;

* *

Ὁ Κουρσάρος τῆς Τζιάς εἶχε τηρήσει τὸν λόγον του.

Ἐπὶ μίαν ὥραν εἶχε μείνῃ, τῇ βραδείᾳ ἐκείνῃ, κάτω ἀπὸ τὸ Σασάι τοῦ Πασσᾶ, περιπατῶν ἀθέατος μέσα εἰς τὸ βαθὺ σκοτάδι τοῦ δρόμου, τὸν ὁποῖον δὲν ἐφώτιζεν οὐδὲ τὸ φεγγάρι, διότι τὸν ἐσκίαζε τὸ πελώριον κτεῖριον τοῦ παλατιοῦ και τὰ πρὸ αὐτοῦ μεγάλα δένδρα.

Ἐξαφνα, εἶδε νὰ πλησιάζουν ἀπὸ διάφορα σημεῖα δέκα σκιάι. Ἦσαν τὰ παλλ' κάρια του, καὶ εἶχεν ὁδηγήσει ἐκεῖ ὁ ἐμπιστος ἄθροπος τοῦ Καπετὰν Πάρλα.

— Πρέπει νὰ μείνω κ' ἐγὼ μαζί σας ; ἠρώτησεν ὁ ἐμπιστος τοῦ Καπετὰν Νικόλα.

— Ὅχι, ἀπήντησεν ὁ Κουρσάρος. Ἐσὺ νὰ τρέξῃς νὰ πῇς στὸν Ἀφέντη σου ὅτι μᾶς ἄφησεν ἐδῶ ὅλους μαζί, και ὅτι μέσα σὲ δύο ὥρες τὸ πολὺ, νὰ μᾶς περιμένῃ στὸ σπίτι του...

Ὁ νέος ἀπεσύρθη. Ὁ Κουρσάρος ἔκαμε νεῦμα πρὸς τοὺς ἄνδρας του, καὶ ὁποῖοι περετάχθησαν ἀμέσως εἰς ἡμικύκλιον ἐμπρὸς του.

— Πέντε ἀπὸ σᾶς, εἶπε χαμηλοφώνως ὁ Κουρσάρος θὰ περιζῶντε ἀπὸ πίσω μέρος τὸ παλάτι. Ὅποιος πλησιάζῃ γιὰ νὰ μπῇ, ἢ ὁποῖος δοκιμάτῃ νὰ βγῇ, θὰ τὸν σκοτώστε ! Ἀλλὰ νὰ μὴ χρησιμοποιήσετε πιστόλια ... Οἱ ἄλλοι πέντε, μαζί μου, πρὸς τὴν εἰσοδὸν τοῦ παλατιοῦ ! Ἐμπρὸς !

Οἱ πέντε πρῶτοι ἀπεπτάσθησαν ἀμέσως ἀπὸ μικρὸν σῶμα και ἔσπευσαν πρὸς τὸ μέρος, ὅπου εἶχον διαταχθῇ νὰ μεταδοῦν. Οἱ ἄλλοι πέντε, μετὰ τοῦ Καπετὰν Μάνθου προῦχώρησαν ἀραιὰ και προφυλακτικὰ πρὸς τὴν κυρίαν εἰσοδὸν τοῦ Σαραϊοῦ.

Δύο νυκτοφρουροί, μὲ τὰ ὅπλα στὰ χέρια, εἶχαν ἀποκοιμηθῇ καθισμένοι ἐπάνω εἰς δύο μεγάλα πέτρινα καθίσματα ἐκατέρωθεν τῆς μεγάλης θύρας τῆς εἰσοδοῦ.

Ἐρρίφθησαν κατ' ἐπάνω των, τοὺς ἐκράτησαν ἀκίνητους, τοὺς ἀφώπλισαν, τοὺς ἔδεσαν στόμα, μάτια, χέρια και πόδια και τοὺς ἐπέταξαν μακρὰν μέσα εἰς ἓνα λάκκον εὐρισκόμενον ὀλίγα

βήματα μακράν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ χρησιμεύοντα διὰ τὰ ζυγνύονται μέσα εἰς αὐτὸν τὸ φουσκὶ διὰ τοῦ ὁποῖου ἐλιπαίνεται τὸ περιδῶλι τοῦ παλατιοῦ.

— Ἐμπρός ! Τὴν πόρτα τώρα ! ἐψιθύρισεν ὁ Κουρσάρης.

Οἱ πέντε ναῦται ἐρρίφθησαν ταυτοχρόνως κατὰ τῆς ὀγκώδους θύρας, ἡ ὁποία, εἰς δύο ἢ τρεῖς ἐπανειλημμένους τῶν ὀρμητικῶς ἐπιθέσεως δὲν κατώρθωσε ν' ἀνθέξη... Κληδαριῆς καὶ σύρτες ἔσπασαν καὶ ἡ οἰχθησαν διάπλατα καὶ τὰ δύο τῆς φύλλα.

Ὁ φοβερὸς κρότος ἐξύπνησε δύο τρεῖς ἀπὸ τοὺς φύλακας τοῦ Σαραϊοῦ, ποὺ ἐκοιμῶντο συνήθως ἐντὸς αὐτοῦ. Οἱ φύλακες ἤρπασαν ὅ,τι πρόχειρον ὄπλον εὗρηκαν καὶ ὤρμησαν μισόγυμνοι πρὸς τὴν μεγάλην σκάλαν.

Οἱ ναῦτες τοῦ Κουρσάρου τοὺς ἀφήκαν νὰ πλησιάζουν, καὶ ἔπειτα τοὺς ἐκάρφωναν ἐπὶ τόπου μὲ τὰ γιαταγάνια τους.

Τοὺς ἀφήκαν δὲ ὅπου ἔπεσαν ψυχορραγοῦντες καὶ ἔσπευσαν ν' ἀναβῶν ἀθόρυβα τὴ μεγάλη σκάλα.

— Δύο ἀπὸ σᾶς, εἶχεν εἶπει ὁ Κουρσάρης, νὰ κατεβῆτε, νὰ πιᾶστε τὴν εἰσοδὸ καὶ νὰ μὴν ἀφήσετε νὰ μῆνῃ κανεὶς.

Αὐτοὺς δὲ ὁ ἴδιος ἀνῆλθε τὴν κλίμακα, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τοὺς λοιποὺς τρεῖς.

Μέσα στὸ παλάτι ὅλοι εἶχον ἀνησυχήσει ὅπως δὴ ποτε.

Ὁ Πασσᾶς ἀφυπνίσθη ἀποτόμως καὶ ἠκροάσθη. Ἀλλὰ μὴ ἀκούσας τὸν παρομικρὸν θόρυβον μετὰ τὸν πρῶτον κρότον ποὺ τὸν ἐξύπνησεν, ἐγύρισε τὸ ἄλλο πλευρό, βέβαιος ὅτι ὁ κρότος ποὺ ἠκούσθη θὰ προήρχετο ἀπ' ἐξω.

Ἡ γυναῖκες τῶν Χαρεμιῶν καὶ οἱ φύλακες τῶν εὐνοῦχοι, ἐξαφνίσθησαν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὅ,τι καὶ ἂν συνέβαινε δὲν ἦταν δική τους δουλειά, ἐκλειδώθηκαν μέσα γιὰ περισσότερα ἀσφάλεια χωρὶς νὰ βγάλου τσιμουδιά.

Ὁ Ἰμπραῦμ ἐφένδης, μόλις πρὸ ὀλίγου περατώσας τὸ γλέντι του, καὶ ἀποχωρισθεὶς τῶν συμποιῶν του, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἐξέλθει ἀπὸ τὴν ὀπισθίαν θύραν τοῦ Παλατιοῦ προτοῦ καταφθάσουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Κουρσάρου, — μεθυσμένος δὲ καθὼς ἦτο καὶ εὐρισκόμενος εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ μεγάλου κτιρίου, δὲν εἶχε σχεδὸν ἀντιληφθῇ τίποτε...

Ὁ Καπετὰν Μάνθος, γνωρίζων ἄριστα τὰ κατατόπια τοῦ Σαραϊοῦ, ἀπὸ παλαιὰν τοῦ ἐπίσκεψιν ὑπὸ τὴν ψευδῇ ἰδιότητα ἐμπόρου πολυτίμων ὕφασμάτων γιὰ τῆς χανοῦμις, ἐδάδισε κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἐκοιμᾶτο ὁ Πασσᾶς.

Μὲ ἓνα φοβερὸ λάκτισμα ἡ θύρα τοῦ δωματίου ἐδυθίσθη καὶ

ὁ Κουρσάρος εὗρέθη ἀμέσως ἀντιμέτωπος τοῦ Μαγια Πασσᾶ, ἔστις, ἐνατιναχθεὶς ἐκ τῆς κλίνης, ῥηπασε πιστόλαν, ἣν εἶχε πάντοτε ὑπὸ τὸ προσκέφαλόν του καὶ τὴν ἐξεκέωσε κατὰ τοῦ ἀγνώστου ἐπιδρομέως.

Ἄλλ' ὁ Κουρσάρος δὲν ἦτο ποτὲ ἀπροετήμαστος.

Μὲ ἐν ἀπότομον ἄλμα πρὸς τὸ πλάγι, ἀπέφυγε τὴν σφαῖραν τοῦ Βιλη, αὐτοστιγμὴ δὲ τοῦ κατέφερε τοιοῦτο κτύπημα διὰ τῆς ξιφομαχαίρας του, ὥστε τοῦ ἐξέφυγε τὸ ὄπλον καὶ τὸ χέρι του ἐκρεμάσθη παράλυτον.

Ταύτοχρόνως, οἱ συνοδεύοντες τὸν Κατετὰν Μάνθον τρεῖς ναῦται εἰσώρμων εἰς τὸ δωμάτιον, καί, δι' ἐνὸς πελεκισμοῦ, ὁ ἓνας ἀπ' αὐτοῦ, ἐξήπλωνε νεκρὸν κατὰ γῆς τὸν Πασσᾶν μὲ ἀνοιγμένο τὸ κεφάλι...

Ὁ Κουρσάρος δὲν ἔχασεν οὔτε στιγμὴν.

Ἐγκυτέλειψεν ἀμέσως τὸν θάλαμον τοῦ Βαλῆ, διήλθεν ἓνα διάδρομον, ἀπῆλθεν εἰς τὸ μικρὸν διαμέρισμα ὅπου ἔμενεν ἡ γρηᾷ Μουσουλμάνᾳ ποῦ ἐφύλαττε τὴν Χρύσῳ, χρησιμεύουσα καὶ ὡς ὑπηρέτριά της καὶ ὥρμησε πρὸς τὴν θύραν ποῦ συνέδεε τὸ δωμάτιον τοῦτο μὲ τὸν κοιτῶνα τῆς αἰχμαλώτου.

Ἄλλ' ἐκατέρωθεν τῆς μικρᾶς θύρας ὠρθώθησαν ἤδη ἐνώπιόν του δύο νυκτοφρουροὶ καὶ τοῦ ἐτρότειναν τὰ πιστόλια τους.

Δὲν ἐπρόφθασαν ὅμως νὰ πιέσουν τὴν σκανδαλίην τῶν ὄπλων των. Οἱ τρεῖς ναῦται τοὺς ἀφώπλισαν ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ, καί, μὲ δύο πελεκισμοὺς, τοὺς ἐτίναξαν σπασάζοντας ἐπὶ τοῦ δαπέδου καθ' ἣν δὲ ἀκριδῶς στιγμὴν, μὲ ἓνα λάκτισμα, ὁ Κουρσάρος ἔσπαζε τὴν μικρὰν θύραν καὶ εἰσώρμα εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς αἰχμαλώτου Χρύσως, συνελάμβανον οὗτοι τὴν γρηᾷ Τουρκάλα, τὴν ἔξεναν καὶ τὴν ἀπέρριπταν ἐπὶ τῆς κλίνης της...

Εὐθὺς δὲ κατόπιν εἰσεπήδησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Χρύσως καὶ ἔσπευσαν ν' ἀρπάσουν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Κουρσάρου τὸν Ἰμπραήμ ἐφένδην, ἔστις εἶχε μείνῃ ἐμβρόντητος καὶ δειλύθη ἡ μέθη του ὡς διὰ μαγείας.

Τόσον ὅμως εἶχε τρομοκρατηθῇ ἀπὸ τὸ αἰφνιδιαστικὸν τῆς ἐπιθέσεως, ὥστε ἔφερε μὲν τὸ χέρι εἰς τὴν ζώνην του, ἀλλὰ δὲν ἀνέσυρεν ὄπλον.

Ἐκύτταζε μόνον τοὺς ἀντιπάλους του μὲ ἀγριωπὰ βλέμματα· ἀλλὰ προφανῶς τὰ εἶχε χαμένα.

Ἐνας ναύτης τὸν εἶχεν ἀρπάσει ἤδη ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ εἶχεν ὑψώσει κατ' αὐτοῦ τὸν πέλεκύν του.

Ἄλλ' ὁ Κουρσάρος τοῦ ἐκράτησε τὸ χέρι.

— Όχι, ναύτη !... Αυτόν τόν χρειάζομαι ζωντανόν !...

Τοῦτο ἤρκεσεν.

Ἐντὸς μιᾶς στιγμῆς ὁ Ἰμπραήμ ἐφένδης εἶχε φιμωθῇ καὶ δεσμευθῇ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ὡς ἀν φασκιωμένο μωρό, καὶ εἶχε κυλισθῇ εἰς μίαν γωνίαν τοῦ δωματίου.

Ἡ Χρύσω, ἔντρομος μαζί καὶ γοητευμένη ἀπὸ τὴν τόσον ἀπροσδόκητον ἐμφάνισιν τοῦ ὠραίου ἐκείνου, ἀλλ' ἐντελῶς ἀγνώστου εἰς αὐτὴν προστάτου της, ὁ ὅποιος, ἀν καὶ ἐφαίνετο Βενετὸς εὐπατρίδης, ὠμίλει ἐντούτοις, καθαρῶτα τὴν Ἑλληνικὴν, εἶχε περιμαζευθῇ πλησίον τῆς κλίνης της, καὶ παρηκολούθει τὰ πάντα μὲ ἀπορίαν, μὴ δυνάμενη νὰ μαντεύσῃ ποῖα θὰ ἦτο ἡ ἰδική της τύχη...

Ἀλλά, μόλις ἐτελείωσεν ἡ δέσμευσις τοῦ Ἰμπραήμ, ὁ σωτὴρ της ἐστράφη πρὸς αὐτήν :

— Δὲν μὲ γνωρίζεις, ὠραία μου κοπέλλα, εἶπεν. Εἶσαι ἡ Χρύσω τοῦ Καπετὰν Νάσου. Ἔρχομαι ἀπὸ τὸ σπίτι σου, ὅπου ἐγνώρισα τὴ μητέρα σου καὶ τὸν Καπετὰν Νικόλα, τὸ θεῖόν σου... Εἶχα κάποιαν ἀποστολὴν ἐδῶ. Ἐμαθα ὅμως καὶ τὴ δική σου τύχη, καί, ἔτσι, ἐγίναν δύο οἱ σκοποὶ γιὰ τοὺς ὁποίους ἐπάτησα τὸ Σιράϊ... Εἶμιχι ὁ Κουρσάρος τῆς Τζιάς.

Ἡ Χρύσω ἀνέσκιρτησεν. Ἦτο πασίγνωστον τὸ ὄνομα τοῦ ἥρωος, καὶ κατενόησεν ἀμέσως ὅτι ἐπρόκειτο περὶ πραγματικοῦ καὶ εἰλικρινοῦς προστάτου.

— Ὁ Θεὸς σὲ στέλλει. Καπετάνιε ! ἀνερώνησε μὲ ἠνωμένα τὰ χέρια. Πρόσταξέ με... Τί θέλεις νὰ κάμω ;

— Νὰ σὲ προστάξω !... ἐγώ ! ἔκαμεν ἐκπληκτος καὶ μ' ἓνα πικρὸ χαμόγελο ὁ νεαρὸς θαλασσομάχος... Ἐσύ, Χρύσω μου, νὰ μὲ προστάξῃς !... Γυρίζω τώρα στὸ σπίτι τοῦ θεοῦ σου. Εἶνε καὶ ἡ μητέρα σου μαζί... Θέλεις νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς ;

— Καὶ στὴ φωτιὰ ἀκόμα ! ἐτόνισεν ἡ γενναία κόρη. Ἐδῶ μέσα μόνο νὰ μὴ μείνω πειά !...

— Ἐδῶ μέσα, ἀπεκρίθη μυστηριωδῶς ὁ Κουρσάρος, ἐδῶ μέσα δὲν πρόκειται νὰ μείνῃ τίποτε !... Πᾶμε !...

Ἐστράφη, ἔκαμε νεύμα πρὸς τοὺς ναύτας, οἱ ὅποιοι ἀνήγειραν τὸν λιταρωμένον Ἰμπραήμ καὶ τὸν ἀπήγαγον ἔξω τοῦ Παλατιοῦ.

— Μαζί μου τώρα ! ἐπανελάθεν ὁ Καπετὰν Μάνθος.

Ἡ Χρύσω τὸν ἠκολούθησε, μὴ δυνάμενη ν' ἀποκρύψῃ τὸν κυμασμένον, περὶ τῆς ἐνεποιεῖς ἡ παρουσία του καὶ ἡ γοργότης τῆς νεργείας του.

Ἐξῆλθον τοῦ Σαρατοῦ. Οἱ ναῦται οἱ φέροντες τὸν Ἰμπραήμ, εἶχον ἀπομακρυνθῆ ἤδη.

— Ποῦ τὸν πᾶνε; ἠρώτησε ξειλὰ ἡ Χρύσω.

— Στὸ καράδι μου! ἀπήντησεν ὁ Κουρσάρος. Ἀπὸ ὧ καὶ πέρα θὰ εἶνε σκλάβος μου, ἂν θέλῃς δέ,... καὶ δικός σου σκλάβος!

Ἡ Χρύσω ἐφρικίασε... Τί ἐσήμαινεν ἄρ' ἄγε ἐκεῖνο τὸ «ἂν θέλῃς δέ;»

Ὁ Κουρσάρος, χωρὶς νὰ προσθήκῃ λέξιν, ἐπλησίασε τοὺς ἄλλους δύο ναύτας του, ποὺ εἶχαν μείνει φρουροὶ στὴν ἐξώθυρα:

— Παρουσιάσθη κανεὶς; ἠρώτησεν.

— Ὁχι, Καπετάνιε!

— Ἐχετε ἀπ' ὄλα μαζί σας;

— Ἀπ' ὄλα...

— Καὶ πίσσα, καὶ μπαρούτη, καὶ φυτίλια;

— Ἐχομε...

— Τῇ δουλειᾷ σας τὴν ξέρετε. Συνεννοηθῆτε καὶ μὲ τοὺς ἄλλους. Τελειώστε, καί, κατ' εὐθείαν γιὰ τὸ καράδι. Προτοῦ ξημερώσει ἔῴμαι κ' ἐγὼ μαζί σας!

— Δὲ θὰ σὲ συνοδέψῃ κανένας μας;

— Ὁχι!

Ἐδωκε τὸ χέρι στὴ Χρύσω, καὶ ἀπεμακρύνθησαν μαζί ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ Διοικητικοῦ μεγάρου, προχωροῦντες μὲ γοργὰ βήματα, διὰ μέσου σκοτεινῶν σοκακιῶν, πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκίας τοῦ Καπετάν Πάρλα.

Ἡ Ἀρχόντισσα Νάσαινα, ὁ Νικόλας καὶ οἱ ἄνθρωποι τῶν τοῦς ἀνέμεναν ἐναγωνίως, ἀγρυπνοῦντες καὶ ἀνήσυχoi.

Τέλος ἐνεφανίσθησαν.

Ἡ κόρη ἐρρίφθη κλαίοντα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητέρας της.

Ὁ Νικόλας ἐστράφη πρὸς τὸν Κουρσάρον:

— Τί ἀπέγεινεν; ἠρώτησε μὲ ἀδημονίαν.

— Τὸ βλέπεις, ἀτήντησεν ἀπλῶς ὁ Κουρσάρος, ὑποδείξας διὰ τῆς χειρὸς τὴν ἐλευθερωθεῖσαν Χρύσω.

— Οἱ ἄλλοι;

— Τὸν Ἰμπραήμ τὸν πηγαίνουν τώρα δὲ γερὰ δεμένον στὸ καράδι. Θὰ εἶνε σκλάβος μου καὶ ἀμνάτι μου ἀπὸ ὧ καὶ πέρα... Ὅσο γιὰ τοὺς ἄλλους, ἔλα, κύτταξε!...

Παρέσυρε δὲ τὸν γηραιὸν Νικόλαν μέχρι τοῦ παραθύρου, τὸ ἤνοιξε καὶ ἐξέτεινε τὸν βραχίονα πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Σαρατοῦ.

Φλόγες τεράστιαι, πνιγόμεναι μέσα εἰς πυκνὸν μαῦρον καπνόν, περιεκύκλωναν τὸ τεράστιον κτίριον, καί, ἀπὸ μακρὰν, ἤκουοντο οἱ κτύποι ἐπὶ τοῦ καλντιρημιοῦ τῶν ροπαλῶν τῶν πυροσβεστῶν καὶ αἱ διάτοροι κραυγαὶ τῶν :— «Γιαγκλὶν βάρ !... Γιαγκλὶν βάρ !...»

— Τοὺς ἑκαψες ;... εἶπεν ὁ Καπετὰν Πάρλας.

— Δὲν θὰ μείνῃ τίποτα ζωντανὸ στὸ Σαράϊ τοῦ Μιχιά ! ἐτόνισεν ὁ Κουρσάρος... Τὸ εἶχα ὀρκισθῇ στὸν προστάτη, μὰς τὸν Ἄη Νικόλα καὶ στής ψυχῆς ἐκείνων ποῦ εἶχε ὀλοφονήσῃ τὸ ἄτιμο μαχαίρι τοῦ !... Ἄς γκρρίζουν οἱ «τουλουμπιτζήδες»... Ὅπως μπήκεν ἡ φωτιά, δὲν τὴν στέννει οὔτε κατακλυσμός !... Ἀλλὰ, τὰ δικά μὰς ζητήματα τώρα... Οἱ ἄνθρωποι σου βρίσκονται στής θέσεις τους ;

— Ἐχω πέντε γερὰ παλληκάρια στήν ὑπηρεσίᾳ μου, ποῦ δὲν ἀφήνουν μέρα νύχτα τὴ θέσιν τους.

— Πάει καλά, εἶπεν ὁ Κουρσάρος. Στής γυναῖκες τώρα...

Καὶ οἱ δύο θαλασσινοὶ ἐπληρίσσαν τὴν Νάσαινα καὶ τὴν Χρύσω, αἱ ὁποῖαι ἐκάθηντο ἀποροῦσαι καὶ θαυμάζουσαι εἰς μίαν γωνίαν, ὅπου ἡ Χρύσω εἶχε διηγηθῇ στὴ μητέρα της ὅλα τὰ διατρέξαντα ἐν συντομίᾳ.

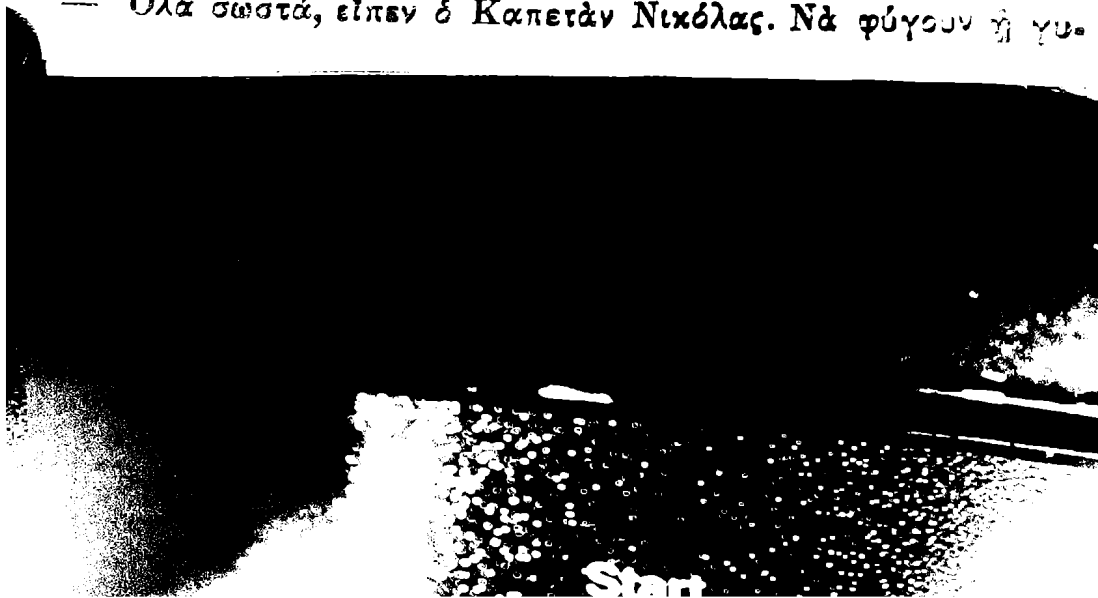
ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Μάνθος καὶ Χρύσω.

— Θὰ μὰς φύγῃς τώρα, Καπετάνιε ; ἠρώτησεν ἡ Νάσαινα.

— Θὰ τὰ ποῦμε πρῶτα... Δὲ βιάζομαι. Ὅλα εἶνε ἐν τάξει καὶ ἡ φωτιά θὰ κάμῃ τὴ δική της δουλειά... Ἐσεῖς ἔμως, καλὴ μου Ἀρχόντισσα, κ' ἐοῦ καὶ ἡ χαριτωμένη σου κόρη, δὲν εἰστε ἀσφαλισμέναις ἐδῶ... Κανένας βέβαια δὲν ξέρει τίποτα. Οὔτε καὶ θὰ μάθῃ διότι ἡ φωτιά δὲν θ' ἀφήσῃ κανένα ζωντανὸ στὸ Σαράϊ. Γνωρίζουν ἔμως πολλοὶ ὅτι ἡ Χρύσω ἦταν σκλάβα τοῦ Ἱμπρατὸρ ἐφένδη. Καί, ἂν μάθουν πῶς βρίσκεται τώρα ἐδῶ, καὶ τίποτα ἂν δὲν ἠμπορέσουν νὰ ὑποπτεύσουν, ἡ ἐκδίκησίς των θὰ εἶνε σκληρὴ, πολὺ σκληρὴ... Καὶ φοδᾶμαι γιὰ σᾶς, ἐπειδὴ νὰ μείνω στὴ Σμύρνη, εἶνε ἀδύνατον σ' ἐμένα !

— Ὅλα σωστά, εἶπεν ὁ Καπετὰν Νικόλας. Νὰ φύγουν ἡ γυ-

ναίκες. Αυτό είχαμε σκοπό κ' εμείς. 'Αλλά πρέπει να τελειώσω πρώτα το ξεπούλημα του βιοῦ της...

— 'Εχεις δίκιο... 'Αλλά δὲν μοῦ εἶπες, νομίζω, Καπετάν Πάρλα, ὅτι βρίσκεται ἐδῶ ὁ ἀγοραστής ;

— Ναί. 'Ο Καπετάν Δόριας εἶε.

— 'Υπάρχει κανένα ἐμπόδιο γιὰ τὴν πούληση ;

— Κανένα...

— Μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ αὔριο ;

— Γιατὶ ὄχι ; 'Ο Καπετάν Δόριας εἶνε σύμφωνος εἰς ὅλα, καὶ ἔχει μαζί του τὸν παρᾶ.

— Πάει καλά... Τὰ χαριὰ θὰ τὰ κάμετε μὲ τὸ Βαλῆ ἢ μὲ τὸν Κατῆ ;

— 'Οχι! εἶπεν ἡ Νάσαινα. Θὰ τὰ κάμουν οἱ δημογερόντοί μας. Εἶνε εἰδοποιημένοι ἀπὸ προχτές. Μά, ἦρθε ἡ συφορὰ τῆς Χρύσως μου, καὶ ἀναβάλαμε.

— 'Ὡστε, τώρα, ἐπανελάθεν ὁ Κουρσάρος δὲν ὑπάρχει ἐμπόδιο πιά. Κάμετέ τα λοιπὸν ἀμέσως αὔριο... 'Η Χρύσω ὅμως δὲν πρέπει νὰ ξημερωθῇ στὴ Σμύρνη... 'Εννοεῖτε τὸν κίνδυνον ποῦ διατρέχει ;...

— Καὶ ποῦ νὰ πάῃ ; Ποῦ νὰ κρυφθῇ ; ἠρώτησεν ἀνήσυχος ἡ 'Αρχόντισσα.

— Τὴν παίρνω μαζί μου ! ἐτόνισεν ὁ Κουρσάρος.

Μητέρα καὶ κόρη τὸν ἐκύτταξαν μὲ ἄκραν κατάπληξιν. 'Ο Καπετάν Νικόλας ἐχαμογελοῦσεν. Εἶχεν ἀπόλυτον αὐτὸς ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἐκτακτον γενναιοφροσύνην καὶ τὴν μοναδικὴν ἐντιμότητα τοῦ Κουρσάρου τῆς Τζιᾶς.

— Λεβέντη μου ! εἶπεν ἡ ἀρχόντισσα συλλογισμένη. Στὰ χέρια σου, τὸ νοιώθω, ἡ Χρύσω εἶνε πειδὸ ἀσφαλισμένη, παρὰ στήν ἀγκαλιά μου... Μά, ὁ κόσμος τί θὰ πῇ ;

— 'Ο κόσμος θὰ πῇ, ἀπεκρίθη σταθερῶς ὁ πειρατής, ὅτι ὁ Κουρσάρος τῆς Τζιᾶς ἔκαμε γιουροῦσι στὴ Σμύρνη, ἔσφαξε τὸ Μαγιᾶ Πασσᾶ, ἔβηλε φωτιὰ στὸ Σαράϊ, ἐπῆρε σκλάβον τὸ γυιό του τὸν 'Ιμπραήμ. κ' ἐλευτέρωσε τὴν πεντάμορφη Χρύσω τοῦ Καπετάν Νάσου, τὴ σκλάβαν του...

— Καί... τὴν πῆρε μαζί του ;...

— Γιατὶ ὄχι ;... 'Ακουσε, 'Αρχόντισσά μου, κι' ἂν μοῦ ἀπαντήσης μὲ ὅλη τὴν εἰλικρίνεια τῆς μητρικῆς σου καρδιάς, ὅλα θὰ κανονισθοῦν εὐκολα... Βρίσκεις, σὰν κάπως ἄπρεπο νὰ πάρω μαζί μου, στὸ κουρσάρικο καράδι μου, μιὰ κόρη, καὶ φοβᾶσαι τὰ λόγια τοῦ κόσμου...

— Ναί, Καπετάνιε μου !

Μετά στιγμιαίαν σιωπήν, ὁ Κουρσάρος ἐπανελάβε :

— Λοιπόν, πές μου τώρα. Ἡ καρδιά τῆς Χρύσως σου εἶν' ἐλεύτερη ;... Δὲν ἀγαπᾷ κανένα ;...

— Ἐκτὸς ἀπ' τὸ Θεὸ κι' ἀπ' τὴ σκιάδα μου πατρίδα, τίποτ' ἄλλο δὲν ἔχει ρίζες τὴν καρδιά μου ! ἀνεφώνισεν ἡ κόρη.

Ὁ Κουρσάρος ἐστράφη ἤδη πρὸς αὐτήν. Ἦτο κάπως συγκινημένος, καὶ δὲν ἐπροσπάθησε νὰ κρύψῃ τὴν συγκίνησίν του. Τῆς εἶπε δέ :

— Εὐγενική ψυχὴ !... Τί θᾶλεγες ἀν σοῦ εἰπεγα, ὅτι καὶ ἡ δική μου ἡ καρδιά τίποτ' ἄλλο ἀπ' αὐτὰ τὰ δυὸ ζὲν ἀγάπησε στὸν κόσμον ἕως τώρα... Μά, ἀν σὺ θελήσῃς, ὁ Κουρσάρος εἶνε πρόθυμος νὰ σοῦ χαρίσῃ τὴν καρδιά του ;...

Ἡ Χρύσω ἀνετρίχιασεν, ἐξαλλίσθη, καί, χωρὶς νὰ εἰπῇ λέξιν, ἐρρίφθη στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας τῆς καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ..

— Μὴν κλαῖς, παιδί μου, εἶπεν ὁ Καπετάν Νικόλας ἐν συγκινήσει. Τὰ λόγια τοῦ Καπετάν Μάνθου εἶνε λόγια παλλη-καριοῦ μὲ τιμὴ καὶ μὲ πίστη !...

— Τί λές, κόρη μου ; εἶπε καὶ ἡ Ἀρχόντισσα.

Ἡ Χρύσω ἐγύρισεν ἓνα δειλὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ Κουρσάρου, ἐκότταξε ὅσα φοβισμένη, ὅσα ντροπιασμένη τὸ θεῖόν της, καὶ ἐφθύρισε τέλος εἰς τὸ αὐτὶ τῆς μητέρας τῆς :

— Νὰ τὴν πιστέψω, μητέρα, μιὰ τέτοια εὐτυχία ;

Ὁ Κουρσάρος ἤκουσε τὰ λόγια τῆς.

Τὴν ἐπλησίασε, τῆς ἐπρόσφερε καὶ τὰ δυὸ του χέρια, καὶ τῆς εἶπε μὲ μοναδικὴν γλυκύτητα :

— Ἄν εἶνε μιὰ γιὰ σένα εὐτυχία, Χρύσω, εἶν' ἕκατὸ γιὰ μένα !... Κι' ἀν εἶν' πραγματικὴ εὐτυχία αὐτὴ ποῦ σοῦ χαρίζω, ἀξίζεις χίλιες τέτοιες, ὥραία μου Νεράιδα... Τὸ δέχεσαι λοιπόν ;

— Μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά ! εἶπε δειλὰ δειλὰ ἡ κόρη.

Ὁ γηραιὸς Νικόλας ἔλαμπε ὁλόκληρος ἀπὸ τὴ χαρὰ του. Ἡ κυρὰ Νάσαινα δὲν ἤξευρε μὲ ποιά λόγια νὰ ἐκφράσῃ τὴ δική της εὐχαρίστηση. Ἀλλ' ὁ Κουρσάρος ἐπανελάβεν ;

— Ἀκουσέ με, Χρύσω !... Ἡ ζωὴ ἡ δική μου εἶνε γεμάτη κινδύνους. . Κάθε ὥρα ποῦ περναῖ μπορεῖ νὰ μὲ σκοτώσῃ. Γύρω μου ἡ φωτιὰ ποτὲ δὲ σβύνει. Κάτωθι μου μὲ παραμονεύει ἡ θάλασσα νὰ μὲ καταπιῇ, πως καταπίνει τοὺς ἐχθροὺς μου... Στὴν ἀγκαλιὰ μου, σ' αὐτὴ τὴ φωτιὰ θὰ βρεθῇς, μ' αὐτοὺς τοὺς κινδύνους γύρω σου θὰ ζήσῃς... Τὸ θέλεις ;

— Μαζί σου καὶ ἡ κόλασις θᾶνε παράδεισος γιὰ μένα... Στὴν

ἀγκαλιά σου ὁ θάνατος θᾶψε διπλὴ ζωὴ !... ἀπεκρίθη ἡ Χρύσω σταθερά.

— Λοιπὸν, δὲν μένει τίποτ' ἄλλο. Εἴμαστε σύμφωνοι, παιδε μου ! ὑπέσταν ἡ Ἀρχόντισσα.

— Ὅχι !... Κἄτι μένει ἀκόμα, εἶπεν ἡ Χρύσω... Ἐσύ, μητέρα μου χουστῇ, τί θ' ἀπογίνης μονάχη ; ..

Καὶ ἡ δυὸ γυναῖκες ἀντήλλαξαν βλέμμα ἀγωνίας.

Ἄλλ' ὁ Κουρσάρος παρενέβη καὶ πάλιν :

— Καλὴ μου Ἀρχόντισσα, εἶπε. Θὰ πάρω ἀπόψε μαζί μου τὴ Χρύσω. Αὖρις ἅμα τελειώσις τὰ χαρτιά σας μετὰ τὸν Καπετὰν Δόρια, ὁ Καπετὰν Νικόλας μετὰ τοὺς ἀνθρώπους του, θὰ σὲ συνοδέψῃ στὸ Κορδελλιό... Ἐκεῖ θὰ περιμένῃ μιὰ ψαρόβαρκα. Ὁ ψαρᾶς εἶνε γέρος μετὰ ἄσπρα γένεια. Τὸν λένε Λάμπρο. Θὰ σᾶς παραλάβῃ ὅλους καὶ θὰ σᾶς περάσῃ στὰ Καράμπουρνα... Ἐκεῖ θὰ μ' εὐρῇτε μετὰ τὸ καράδι μου, στὸ λιμανάκι μπροστὰ στοῦ Ἀχυρλιοῦ... Θὰ σὲ παραλάβω, κυρά μου, καὶ θὰ φύγῃς μαζί μας, μαζί μετὰ τὰ δυὸ σου παιδιὰ τώρα, θὰ πάμε στὴ Τζιά... Ἐκεῖ θὰ μετὰ προσταζέτε ὅαν μητέρα πειά, ποῦ θέλεις νὰ πάμε... Εἶσαι σύμφωνη ;

— Ὅ, τι κι' ἂν εἴλεγε, δὲν εἶχα σκοπὸ νὰ εἰπῶ ποτέ μου ὅχι ! ἐτόνισεν ἡ ἀγαθὴ Νάσκινα...

— Αὐτὸ λέει καὶ κάθε φρονιμάδα ! ἐτόνισεν ὁ Καπετὰν Πάρλας.

Ἔτσι ἐκλείσθη ἡ συμφωνία. Συμφωνία, ποῦ ἐξησφάλιζε καὶ τὴν ζωὴ καὶ τὴν εὐτυχία στής δυὸ γυναῖκες...

* * *

Μετὰ μίαν ἀκριβῶς ὥραν, ὅπως εἶχε προείπει στοὺς ναυτεὺς του, ὁ Κουρσάρος, συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν ὥραία Χρύσω καὶ τὸ μικρὸ τῆς ὑπηρέτη, τὸν Τάσο, καὶ ἀκολουθούμενος, χάριν ἀσφαλείας ἀπὸ τρεῖς ἐμπιστοὺς ἀνδρας τοῦ Καπετὰν Νικόλα, κατήρχετο πρὸς τὴν ἐρημικὴν παραλίαν τῆς βορεινῆς ἄκρης τῆς Σμύρνης, ὅπου τὸν ἐπερίμενε τὸ κουρσάρικο γερὸ καράδι του μετὰ τὰ δεκαοχτὼ κανόνια καὶ τοὺς ἐβδομήντα γερούς του ναῦτες.

Ἀπεχαιρέτησαν τὰ παλληκάρια τοῦ Καπετὰν Πάρλα, ἐπεβιβάσθησαν τοῦ ὥραιου πλοίου, ἀνοιξαν ἀμέσως τὰ πανιά, καὶ μόλις ἐγλυκοχάραζεν ἤδη, ἐξῆλθον μεγαλοπρεπῶς τοῦ Σμυρναϊκοῦ λιμένος πλέοντες ὀλοταχῶς πρὸς τὰ δυτικά.

Δύο τρεῖς ἀκτοφυλακίδες τούρκικες, ποῦ περιπολοῦσαν στὸ λιμάνι, τοὺς εἶδαν. Ἀλλὰ ἔκαμαν πῶς δὲν τοὺς εἶδαν... Εἶχαν

ἵνα γνωρίσει τὸ καράδι τοῦ Κουρσάρου τῆς Τζῆς, ἀπὸ τοὺς μαύρους ἀητούς, ποὺ ἦσαν ζωγραφισμένοι ἐπάνω στὰ τρία του κοκκινωπὰ πανιά, καὶ συλλογίστηκαν ὅτι τὸ κανόνι τοῦ Καπετὰν Μάνθου δὲν ἐλάθευε ποτέ !... Ἐκριναν λοιπὸν καλλίτερα νὰ ρυλάξουν τὸ τομάρι τους...

Μετὰ μιστὴν ὥραν τὸ καράδι τοῦ Κουρσάρου ἐπερνοῦσεν ὁλοταχῶς ἀνάμεσα στῆς δυὸ ξέρες ποὺ ἀντικρύζουν ἀλλήλους κατὰ τὴν ἔξοδον τοῦ προλιμένος. Ἐκεῖ ποὺ τώρα εἶνε στημένοι δύο ράροι, εἶχαν οἱ Τούρκοι τότε πυροβολεῖα, τῶν ὁποίων τὰ πυρὰ δισταυροῦντο...

Ἄλλ' ὁ φοβερὸς Κουρσάρος δὲν ἦταν ἀπὸ κείνους, ποὺ περιμένουν νὰ χερσηθεῖν πρῶτοι... Ὅσων εὐγενικὸ παλληκάρι, ἔδωκε πρῶτος τὸ μαῦρό του καλπάκι.

Πέντε κανονιὲς ἀπὸ τὸ ἓνα πλευρὸ τοῦ καραβιοῦ καὶ πέντε ἐπὶ τὸ ἄλλο ἔστειλαν τρομπηκτικὰ χαιρετίσματα στὰ δύο τουρκικὰ πυροβολεῖα... Καὶ τὰ πυροβολεῖα ἔδειξαν τόσην ὑπερηφάνεια, ὥστε δὲν καταδέχτηκαν ν' ἀπαντήσουν !... Καὶ τὸ καράδι ἐπέρασε περήφανο καὶ ἀπειλητικόν.

— Βλέπεις, εἶπε γελῶν πρὸς τὴν Χρύσω, ὁ Καπετὰν Μάνθος.

Αὐτὸ οἱ πρωτόγαλτοι θαλασσινοὶ τὸ λένε «βάρφισμα στὴ ρωτιά !» Τὸ πήρες λοιπὸν, Χρύσω μου, καὶ σὺ τὸ βάρφισμά σου. Τόρξαισι Κουρσάρος 'σάν κ' ἐμένα !...

— Μαζί σου εἶμαι ὅ,τι κι' ἂν θελήσης ! ἐτόνισεν ἡ κόρη.

Ὁ μικρὸς Τάσος, στὴν ἀρχή, εἶχε φράξει ταῦτιά του μὲ τὰ χέρια· ἀλλ' ὅταν ἀντελήφθη ὅτι τὰ τουρκικὰ πυροβολεῖα δὲν ἐπαντοῦσαν στὸ χαιρετισμό, ἄρχισε νὰ χοροπηδᾷ ἀπὸ ἐνθουσιασμόν...

* *

Ἐπλησίαζε τὸ μεσημέρι, δὲν ἔλα εἶχαν τελειώσει στὴ μύρνη μεταξὺ Καπετὰν Δόρια, Νάσχινας καὶ Καπετὰν Πάρλα. Δὲ δημογέροντες εἶχον ἐπικυρώσει τὴν ἀγοραπωλησίαν τῶν κτημάτων τῆς Ἀρχόντισσας, ὁ Δόριος εἶχε μετρήσει τὸ χρήμα, καὶ ὁ Καπετὰν Νικόλας συνοδεύων τὴν ἐξιδέλφην του καὶ τοὺς βασιτάζους ποὺ ἔφερναν τὰ πράγματά της—τὰ σπουδαιότερα—ἐβάδιζαν πρὸς τὸ Κορδελεῖό, ἐνῷ πέντε ἔμπιστοι ἄνδρες τοῦ παλαιοῦ θαλασσινοῦ τοὺς ἠκολούθουν μακρόθεν, ἕτοιμοι νὰ τοὺς ὑπερ-ἐπλίσουν ἂν παρουσιάζετο ἀνάγκη.

Τοιαύτη δμως ἀνάγκη δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παρουσιασθῇ, ἵδὲτι κανεὶς δὲν εἰμποροῦσε νὰ φαντασθῇ, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐ-

τοί ἦσαν ἀναμεμιγμένοι εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ Σαραγιοῦ...

Ἐφθασαν λοιπὸν ἀνενόχλητοι εἰς τὸ Κορδελεῖδ, δηλαδὴ στὴ θέσῃ τοῦ σημερινοῦ Κορδελεῖου, διότι, κατὰ τὴν μακρυνὴν ἐκείνην ἐποχὴν μονάχα πέντε ἢ δέκα ψυχράδικες καλύδες ὑπῆρχαν ἐκεῖ, ὅπου ἐξοῦσαν ἰσάριθμοι οἰκογένειαι ψυχράδων. Ἦσαν δὲ ὅλοι Ἕλληνες.

Ἐκεῖ, δὲν ἐδράδυναν ν' ἀναγνώρισουν τὴν ψαρόδάρκα τοῦ γέρω-Δάμπρου καὶ ἔφερνε ζωγραφισμένον ἀητὸ στὴν πλώρη τῆς.

Ὁ Καπετὰν Νικόλας τὸν ἐφώνηξε μὲ τὸ ὄνομά του.

Ὁ γέρω-Δάμπρος ἐπήδησεν ἀμέσως ἀπὸ τῆ βάρκα του καὶ τοὺς ἐπλησίασε.

— Ἀρχόντισσά μου, ἀφέντη μου, εἶπε. Στῆς προσταγές σας !

Ὁ Καπετὰν Νικόλας ἔκυψε καὶ τοῦ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ αὐτί :

— Εἶδες τὸν Κουρσάρο ;

Ὁ ψιρᾶς, ἀντὶ ἀπαντήσεως, ἠρώτησεν :

— Εἶνε ἡ Ἀρχόντισσα Νάσαινα ;

— Ναί.

— Ἀφεντάδες μου, περᾶστε στὴ βάρκα...

Ἐπεδιδάσθησαν, ἐπεδίδασαν καὶ τὰς ἀποσκευάς των, ἐπλήρωσαν καὶ ἀπέπεμψαν τοὺς τρεῖς βαστάζους, καὶ ὁ Καπετὰν Νικόλας εἶπε πρὸς τοὺς πλησιάσαντας ἤδη ἐμπόστους του :

— Δὲν σᾶς χρειάζουμε. Γυρίστε στὸ σπῖτι. Ἐμένα θὰ μὲ ἴδῃτε ὕστερ' ἀπὸ δέκα ἡμέρες. Θάρθω ἐδῶ στὸ Κορδελεῖδ μὲ τὴν ἴδια βάρκα. Δυὸ ἀπὸ σᾶς νὰ μὲ περιμένουν ἐδῶ τὴν ἡμέρα ἐκείνη...

Οἱ ἄνδρες ἀπεσύρθησαν, ὁ γέρω-Δάμπρος ἐξεδίπλωσε τὸ πανὶ τῆς βάρκας του καὶ ἡ ἐλαφρὰ σκάφη ἐξεπήδησε ὅαν θαλασσοπούλι καὶ ὥρμησε πρὸς τὰ δυτικά.

Ἐσουρούπωνεν ὅταν ἐφθασαν στὸ λιμανάκι τοῦ Ἀχυρλιοῦ.

Τὸ τρίστιο καράδι τοῦ Κουρσάρου ἦταν ἐκεῖ.

Ἐπεδιδάσθησαν, ἔκαμαν πανιὰ καὶ ἐστράφησαν ἀμέσως πρὸς τὰ Καράμπουρνα, πλέοντες μὲ οὐριὸν ἄνεμο πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Τζιάς.

Ἀλλὰ τί ἐγίνετο στὴ Σμύρνη, ἐν τῷ μεταξῷ ;

Καὶ ὅλη τὴ νύχτα, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ πρωτὶ κυρίως δλόκληρος ἡ πόλις ἦτο ἀνάστατος. Ματαίως οἱ πυροσβέσται ἐπάλευσαν καθ' ὅλην τὴν νύχτα ἐναντίον τῆς φωτιᾶς. Ὅπως εἶχε βαλθῇ τεχνικὰ εἰς τέσσαρα πέντε ταυτοχρόνως σημεῖα τοῦ Σαραγιοῦ ἦτο ἀδύνατον.

τον να καταπολεμηθῇ. Τῆς πρωῒνές ὥρες δὲν ἔμεινε τίποτε πλέον ἀπὸ τὸ ὑπερήμανο παλάτι τοῦ σκληροῦ Μαγιά Πασσᾶ.

Καὶ κανένας δὲν εὗρίσκετο νὰ μαρτυρήσῃ τί εἶχε συμβῇ ἐκεῖ μέσα καὶ πῶς εἶχε προέλθει ἡ τρομερὴ πυρκαϊά. Οἱ μόνοι, ποὺ εἰμποροῦσαν νὰ μαρτυρήσαν, ἦσαν οἱ δύο φρουροὶ τῆς ἐξώπορτας, τοὺς ὁποίους εἶχον δέσει οἱ δύο νχιῦται τοῦ Κουρσάρου καὶ τοὺς εἶχαν ρίψει ἐντὸς τοῦ λάκκου τῶν φουσκιῶν. Ἀλλὰ ὁ λάκκος εἶχε ξεχειλίσει ἀπὸ τὰ καπνίζοντα χαλάσματα τοῦ καέντος Σαραϊοῦ καὶ οἱ δύο φρουροὶ εἶχαν εὑρεῖ καὶ αὐτοὶ οἰκτρὸν θάνατον μέσα στὸν πρόχειρο τάφο τους...

Τὸ Σαραϊ ἦτο τώρα ἓνας πελώριος σωρὸς ἀπὸ καϊόμενα ἀκόμῃ ἢ καπνίζοντα χαλάσματα.

Ἕνας ζωνιανὸς δὲν εἶχε μείνει ἀπὸ τοὺς ἐνοίκους του !

Ἔτσι καὶ ὁ κόσμος καὶ ἡ ἐξουσία ἐφαντάσθησαν ὅτι ἡ πυρκαϊά ἦτο τυχαία, καὶ ὅτι, εἰ ἐνοικοὶ τοῦ Σαραϊοῦ, καταληφθέντες ἐπάνω εἰς τὸν ὕπνο τους, δὲν εἶχαν προφθάσει νὰ φύγουν καὶ ἐκάησαν ζωντανοὶ μέσα στὸ φοβερὸ ἐκαίνο καμίνι... Ποιὸς νὰ φαντασθῇ ὅτι ὁ γυιὸς τοῦ Πασσᾶ, ὁ ὠραῖος Ἰμπραήμ Ἐφένδης εὗρίσκετο ἀλυσόδετος σκλάβος μέσα στὸ καράδι τοῦ φοβεροῦ Κουρσάρου τῆς Τζιάς ;... Καὶ ὅτι ἦταν τώρα σκλάβος τῆς σκλάβας του ;

Μερικοὶ μόνον Ἕλληνες ὑπώπτευσαν ὅτι τὴν φωτιά θὰ τὴν εἶχε βάλει ἡ σκλάβη ἡ Χρύσω. Καὶ τοὺς ἐδυνάμωνε τὴν ὑποψία τους αὐτὴ ἡ αἰφνιδία ἐξαφάνισις τῆς μητέρας τῆς τῆς Νάσαινας. Ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἔδγαλαν τσιμουδιά, διότι ἐγνώριζαν πόσον ἀγρίας συνεισίας θὰ εἶχε μία τοιαύτη ἀποκάλυψις.

Κατὰ τὸ ἀπόγευμα, ἐν τούτοις, παρατηρήθη ζωηροτάτη κίνησις ὄλων τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως, καὶ ἰσχυρὰ στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα ἤρχικαν νὰ διασχίζουν τοὺς δρόμους. Εἶχε κοινολογηθῇ ὅτι ὁ τρομερὸς Κουρσάρος εἶχε ἐμφανισθῇ τῇ νύχτᾳ στὸ λιμάνι, ὅτι τὸ πρωῒ εἶχε φύγει, ἀφ' οὗ ἐκτύπησε μὲ ὀμοδροντίες τὰ παραλιακὰ πυροβολεῖα, καὶ ὅτι εἶχε στείλει ἀπὸ τὸ κορδελιὸ ἓνα Διάγγελμα πρὸς τὸν ὑποδιοικητὴ τῆς Σμύρνης... Τέτοια τόλμη, ἀντὶ νὰ ἐξοργίσῃ, ἐνέβαλεν εἰς τρόμον τὰς Ὄθωμανικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐκράτησε νὰ μὴ προβοῦν εἰς ἀντίποινα, φοβηθεῖσα χειρότερα.

Τὸ Διάγγελμα τοῦ ἀνικῆ·ου Κουρσάρου ἔλεγε τὰ ἑξῆς :

« *Ἐξοχώτατε Γιουσούφ, Ὑποδιοικητὰ τῆς Σμύρνης,*

« Μὴν ἐνοχλοῖσθης κανένα γιὰ ὅσα συνέβησαν τὴν περασμένη νύχτᾳ. Ἐγώ, ὁ Κουρσάρος τῆς Τζιάς, ἔφαξα τὸν κακοῦργο

Μαγιά Πασσά. Ἐγὼ ἐπῆρα σλάβο μου τὸ γυιό του τὸ Ἰμπράῆμ. Ἐγὼ ἔβαλα φωτιά στὸ Σαρὰί καὶ τῶκαψα !... Ἄν θέλετε ἐκδίκηση, Μουρτάιες, σὰς περιμένω στὰ νερά τῆς Τζιάς νὰ μετρηθοῦμε !...

Κουρσάρος

Ὁ Καπετὰν ἐπρόσεξε νὰ μὴ ἀναφέρῃ λέξιν εἰς τὸ Διάγγελμά του περὶ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Χρύσως, διὰ ν' ἀνατρέψῃ κάθε ἀντεκδίκησιν τῶν Τούρκων ἐναντίον ἀνθρώπων ἀθώων.

Δὲν τὸ εἶχαν γιὰ τίποτε, ἅμα θ' ἀνεκάλυπταν τὴν ἀναχώρησιν τῆς Νάσαινας καὶ τοῦ Καπετὰν Νικόλα, νὰ βάλουν φωτιά στὰ ὑπάρχοντά τους, νὰ σφάξουν τοὺς ἀνθρώπους των καὶ νὰ καταστρέψουν ἄδικα τὸν Καπετὰν Δόρις...

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

Στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Χρύσως τοῦ.

Ὁ Μάνθος καὶ ἡ Χρύσω μόλις εἶχαν γνωρισθῇ, καὶ ὁμῶς ἠγαπῶντο ἤδη μὲ ἔρωτα παράφορον, ὡς νὰ ἦσαν γνωρισμένοι ἀπὸ παιδιά. Καὶ δὲν τοὺς συνέδεεν ἀπλῶς ὁ ἔρως, ποὺ συνδέει συνήθως δύο νεανικὲς καρδιές. Τοὺς συνέδεε καὶ ἄλλος ἔρως, ἐπίσης δυνατός, ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν κοινήν πατρίδα, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ὁποίας ἦσαν καὶ οἱ δύο ἐτοιμοὶ νὰ θυσιάσουν τὰ πάντα, μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς των.

Ἐπὶ τοῦ κουρσάρικου καρδιοῦ ἡ Χρύσω, μὲ ἡσυχὴ τώρα τὴν καρδιά διότι εἶχε κοντά της τὴ μητέρα της, ἐνόμισεν ὅτι εὐρέθη ἔξαφνα εἰς τὸ πραγματικὸ της στοιχεῖον.

Κάποιος ἔμφυτος ἥρωισμός, ποὺ ἐκοιμώταν μέσα της, εἶχεν ἔξαφνα ἐκραγῇ, καὶ σχεδὸν δὲν ἔδλεπε τὴ στιγμή ποὺ τὸ καρδί: θὰ συνεκρούετο μὲ τὸν ἐχθρὸ τῆς Φυλῆς γιὰ νὰ παραστῇ καὶ αὐτὴ καὶ νὰ λάβῃ μέρος, ἂν ἦτον δυνατόν, στὴν ἐκδίκησιν.

Πρὸς τὸ παρὸν ἐπαρηγορεῖτο συνεμιλοῦσα τρυφερὰ μὲ τὴ μητέρα της καὶ μὲ τὸν θεῖόν της, καὶ ἀκόμη τρυφερώτερα μὲ τὸν Καπετὰν Μάνθο, μὲ τὸν ὥραιο λεδέντη ποὺ διεμόρφωνε μαζί του τὰ ὠραιότερα ὄνειρα διὰ τὸ ταιριασμένό τους μέλλον.

Μιά μέρα ὁ Κουρσάρος τῆς εἶπεν :

— Ἔλα μαζί μου, Χρύσω !

Τὴν ὠδήγησε δὲ εἰς τὸ ἀμπάρι τοῦ ὥραιου καρδιοῦ, ὅπου ἐφυλάσσοντο τὰ πολεμοφόδια εἰς ἓνα διαμέρισμα καὶ εἰς ἄλλο τὰ τρῶφιμα τοῦ πληρώματος. Ἦνοιξε τότε τὸ μικρὸ καγκελωτὸ φεγγίτη μιᾶς διπλοαμπαρμένης πόρτας καὶ :

ΤΟ ΛΑΒΑΡΟΝ

— Κύτταξε μέσα προσέθσεν.

Ἡ κόρη ἐπλησίασε στὸ φεγγίτη. Ἀλλ' ἀμέσως ὠπισθοχώρησε μετὰ φρίκης.

— ὦ ! ἔκαμε, πολὺ σκληρὴ τιμωρία... Ἀλλά, τοῦ ἀξίζει !...

Καὶ ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ συλλογισμένη. Ἡ ἐγαθὴ τῆς καρδιᾶ δὲν ἤμποροῦσε ν' ἀνεχθῇ τὴν σκληρότητα, ἔστω καὶ ἐναντίον τοῦ μισητοτέρου τῆς ἐχθροῦ. Ἀλλ' ἐδῶ ἡ σκληρότης ἦτο ἀνάγκη...

Μέσα εἰς τὸ κλουδί μᾶλλον ἐκείνο παρὰ δωμάτιον, ὅπου τὴν εἶχεν ὀδηγήσει ὁ Μάνθος, εἶχε διακρίνει τὸν ἀπαγωγέα τῆς καὶ σκλάβου τῆς τῶρα Ἰμπραήμ ἐφένδῃ.

Ὁ πρόην παντοδύναμος υἱὸς τοῦ Μαγιᾶ Πασσᾶ, ἐκάθητο τῶρα κουλουριασμένος ἐπάνω εἰς ἓνα ξύλινο σκαμνί, ριζωμένο στὸ πάτωμα τοῦ ἀμπαριοῦ, καὶ στὰ πόδια του ἦταν δεμένη βχιρεῖα ἀλυσσίδα προσαρμοζομένη εἰς ἓνα χονδρὸν χάλκινον χαλκᾶ, ποὺ ἐκρέματο ἀπὸ τὴν πλαγιὰ τοῦ πλοίου.

Ἐμπρὸς του εὗρίσκετο μία στάμνα μὲ νερὸ καὶ μιὰ λεκάνη σκεπασμένη καὶ περιέχουσα πιθανῶς τὴν τροφή του.

Ἐκεῖ μέσα φυλακισμένος θὰ ἐξοῦσεν ὅλον τὸν καιρὸ ποὺ θὰ εὗρίσκετο στὸ καράδι τοῦ πειρατοῦ, ἕως οὔ θ' ἀπεφάσιζεν εὖτος περὶ τῆς ἀνταλλαγῆς του ἢ περὶ τοῦ θανάτου του.

— Πρὸς τὸ παρόν, ἔλεγεν ὁ Κουρσάρης πρὸς τὴν Χρύσω καὶ τοὺς δύο τῶν συγγενεῖς, πρὸς τὸ παρόν μοῦ χρειάζεται ἡ ἐξοχότης του γιὰ κάτι πολὺ σπουδαῖο...

— Γιὰ τί ; ἠρώτησεν ὁ Καπετὰν Νικόλας.

— Νά, ἀπεκρίθη ὁ νέος γελῶν. Ἄμα φθάσουμε στὴ Τζιᾶ, θὰ κάμω τοὺς γάμους μου μὲ τὴν ὡραία Χρύσω... Ἔ, πάει λοιπόν, εἰς ἓνα τέτοιο πανηγύρι, νὰ μὴν ἀντιπροσωπεύεται ἐπίσημα τὸ Βιλαέτι τῆς Σμύρνης ;...

Τῆς περισσότερες ὥρες τῆς ἡ Χρύσω τὰς διήρχετο εἰς τὸ καράδι, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ διάπλου, ἀπὸ Καράμπουρνα μέχρι Τζιᾶς, καταγινομένη εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἱερῶν σχεδιασμάτων τοῦ χειροτεχνήματός τῆς.

Τὸ «Λάδαρον», ὅπως τὸ εἶχεν ἤδη ὀνομάτει ὁ Κουρσάρης, συνεπληροῦτο ἤδη σιγὰ σιγὰ, καὶ ἤρχιζε νὰ διακρίνεται καθαρὰ πλέον εἰς τὸ μέσον τοῦ χειροτεχνήματος ἡ ἀναπαράστασις τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, περιβαλλομένη ἀπὸ ἀγγέλους καὶ χρυσοὺς σταυροὺς.

Ἵστερα, ἐντούτοις, ἀπὸ ἡσυχᾶ ταξειδί δύο ἡμερῶν, ἡ θάλασσα ἤρχισε νὰ φουρτουνιάζῃ. Καὶ ὁ Κουρσάρης συνεδούλευσε τὰς δύο γυναῖκας νὰ περιορισθοῦν εἰς τὴν καμπίνα τους, διότι

ἡ διαμονή τους εἰς τὸ κατάστρωμα δὲν θὰ ᾔτο εὐχάριστος ἂν ἦ τρικυμία ἐσφοδρύνετο περισσότερο.

Εἰς τὸν Καπετὰν Νικόλα ὁμοῦς ἐξηγήθη καθαρώτερα.

— Πλησιάζουμε στὸν Κάβο Ντ' Ὀρο, τοῦ εἶπε. Δὲν εἶνε λοιπὸν δύσκολο νὰ μᾶς παραμονεύουν κάπου ἐδῶ γύρω τὰ τούρκικα. Θὰ χορέψουμε γερά, μὴν ἀνητυχεῖς. Ἀλλὰ τέτοιο χορὸ δὲν τὸν ξεύρουν ἡ γυναῖκες, καὶ καλὸ εἶνε νὰ μὴν ἐκτεθοῦν στὸ ἄσχημα λιανοτράγουδο ποὺ τραγουᾷ ἡ μπάλες... Ἀλλὰ μὴν τοὺς λές τίποτα. Δὲν εἶν' ἀνάγκη ν' ἀνησυχήσουν, γιὰτὶ μπορεῖ νὰ μὴ συμβῇ καὶ τίποτε...

Πραγματικῶς, εἰς τὸ Στενὸ τοῦ Καφηρέως εἶχον πολλάκις συμβῇ ναυτικὴ συγκρούσεις, ὅχι μόνον μεταξὺ Σουλτανικῶν καὶ ἐπαναστατικῶν ἢ πειρατικῶν πλοίων ἀλλὰ καὶ μεταξὺ πραγματικῶν ἐχθρικῶν στόλων, ὅπως τοῦ Λάμπρου Κατσώνη καὶ τῶν Τούρκων ἢ τοῦ Ρώτου Σινιάδης καὶ αὐτῶν.

Ἀλλ' ὁ Κουρσάρος τῆς Τζιάς δὲν ἐσκοτίζο καὶ πολὺ διὰ μιὰν τοιαύτην συνάντησιν, ἔστω καὶ ἰσχυροτέρου ἐχθροῦ. Εἰς ἐνέδραν ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐμπέσῃ, διότι ἐγνώριζεν ὅλα τὰ κρησφύγετα τῶν παραλίων ἐκείνων καὶ διότι διαρκῶς ἡγρότανε. Εἶχε δὲ ἀπόλυτον πεποίθησιν καὶ εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν ἀντοχὴν τῶν πολεμιστῶν του καὶ εἰς τὴν δύαμιν τοῦ γεροῦ του καραβιοῦ.

Τὸ πειρατικὸν τρίστιον τοῦ Κουρσάρου δὲν εἶχεν ὠρισμένον ὄνομα. Κατὰ τὰς περιστάσεις τοῦ ἀλλάζεν ὀνόματα. Ὅπως δὲ αὐτὸς ἦτο γνωστὸς μόνον ὑπὸ τὸ ὄνομα Κουρσάρος τῆς Τζιάς καὶ κανεὶς δὲν ἐγνώριζε πῶς πραγματικῶς ἐλέγετο, ἔτσι καὶ τὸ καράδι ἦτο γνωστὸν μόνον ἀπὸ τοὺς μαύρους ἄετοὺς τῶν τριῶν του κοκκινωπῶν πανιῶν.

Σημαίαν εἶχε συνήθως ὁμοίου μὲ τὰ πανιά του· ἀλλὰ τὴν ἀνέβαζε μόνον κατὰ τὰς συγκρούσεις. Εἰς ὅλας τὰς ἄλλας περιστάσεις ἀλλάζε καὶ σημαίαν, ὅπως ἀλλάζεν ὀνόματα.

Κατὰ τὸ ταξεῖδι τοῦτο τὸ καράδι ὠνομάζετο «Κεραυνός» καὶ ἡ σημαία του ἦτο λευκὴ μὲ ἕναν κόκκινον ἥλιο στὴ μέση. — Σημαία δηλαδὴ ποὺ δὲν ἀνήκεν εἰς κανένα γνωστὸ Κράτος.

Ὁ «Κεραυνός» ἦτο πλοῖον καινούργιο, μόλις πέντε ἐτῶν, εἶχε ναυπηγηθῇ στὴ Γένοδα καὶ ἔφερεν, ἀπὸ μέσα κι' ἀπ' ἔξω θώρακα ἀπὸ λάμες σιδερένιες. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὰ κανόνια δὲν ἦσαν μεγάλης ὀλκῆς. Συνεπῶς, ἕνας τοιοῦτο θωρακισμὸς ἦτο ἀρκετῆς ἀντοχῆς διὰ πάλιν ὅσονδήποτε σκληράν. Ἦτο δὲ ὀπλισμένον τὸ σκάφος καὶ μὲ ἕνα, ἰδιαιτέρως τρομερόν, ὅπλον. Στερεωμένον ἐπὶ τῆς πρῶρας του ἐπάνω εἰς διπλὴν λά-

μαν χαλκοῦ, ἔφερεν ἄθραυστον χονδρὸ ἔμβολον, ὅμοιον μὲ πελωρίαν λόγχην στηριγμένην εἰς τὰ στέρνα γίγαντος.

Ὅσάκις λοιπὸν ἐπρόκειτο νὰ ἐνεργήσῃ ἐπίθεσιν, ὄρμα τοῦ ἐχθροῦ κατάπλευρα, τοῦ ἐδύθιζε τὸ φρερό του ἐμβολον εἰς τὰ σπλάχνα, «ἐξεκείλιζε» τὸ ἐχθρικὸ πλοῖον, καὶ τότε ἐνεργοῦσεν ἔφοδον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος αὐτοῦ μὲ τοὺς μπαλντάδες... Ἦτο ἀκατάβλητος δὲ κατὰ τὰς ἐπιθέσεις του αὐτὰς ὁ Καπετὰν Μάνθος, καὶ διὰ τοῦτο οἱ Τούρκοι ἢ τὸν ἀπέφευγον ἢ οὐδέποτε τοῦ ἐπετίθεντο ἢ ἐμονομαχεύσαν μαζί του μὲ ἓνα μόνον πλοῖον. Συνήθως ἐναντίον του ἐχρησιμοποιοῦν δύο ἢ τρία πολεμικά καὶ αὐτὰ ἐξ ἀποστάσεως, προσπαθοῦντες ν' ἀποφύγουν τὴ μαχαιριά τοῦ ἐμβόλου του.

Καὶ τὴν φορὰν λοιπὸν αὐτὴν ἐφρόντιζε μόνον νὰ τοποθετήσῃ εἰς ἀσφαλὲς μέρος τὰς δύο γυναῖκας, μεθ' ὧ ἐπείπλευσε μετὰ τολμῆς ἐντὸς τοῦ πορθοῦ.

Ἄλλ' εὗρίσκετο διαρκῶς ἐπὶ τῆς γεφύρας, —μαζί μὲ τὸν Καπετὰν Πάρλα τώρα, —καὶ ἐψάρευαν πνιτοῦ τὰ πέριξ μὲ τὰ ναυτικά τους δόλοπτρα· οἱ πυροβοληταὶ ἦσαν εἰς τὰς θέσεις των, τὰ κανόνια ὅλα γεμᾶτα καὶ ἡ μπουκαπόρτες ἀνοικτές. . Οἱ χειρίζονται τῶν ἱστίων ἦσαν ἐπίσης εἰς τὰς θέσεις των καὶ εἰ ναῦται τῆς ἐφόδου ἔτοιμοι μὲ τὰ πιστόλια στὰ χέρια καὶ τοὺς μπαλντάδες των. Τὰ πάντα ἐν πλήρει συναγερμῷ μάχης, ὥς νὰ ἐπρόκειτο πράγματι περὶ ἀναποφεύκτου ταυμαχίας.

Εἶχε μάλιστα διατάξει νὰ μοιρασθῇ καὶ τὸ ἐσπερινὸν συσσίμῳ μάχης, διότι ἦτο ἤδη τέσσαρες μετὰ μεσημβρίαν, καὶ δὲν ἐγνώριζε κατὰ ποίαν στιγμὴν θὰ ἐξηναγκάζετο νὰ πολεμήσῃ..

Τοιοῦτοτρόπως, ἀφοῦ τὰ προεῖδεν ὅλα, ἤναψε τὴν πίπα του εἰς ἡρως, καί, καθήμενος ἀντικρὺ τοῦ παλαιοῦ του συναγωνιστοῦ καὶ ἤδη ὑπεψηφίου θείου του Καπετὰν Νικόλα συνωμίλει μαζί του, χωρὶς νὰ χάνῃ ἀπὸ τὰ κιάλια του τὴν ἐλαχίστην κίνησιν πρὸς τὰ ἐκατέρωθεν ψαλλιδωτὰ παράλια τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Ἀνδρου.

Ἐνύχτωσεν, ἤδη καὶ εἶχον σχεδὸν διαπλεύσει τὸ στενὸ χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ τίποτε τὸ ἐκτακτον, ὁπότε, ἀπὸ τὴν βορειοδυτικὴν ἄκραν τῆς Ἀνδρου ἐδέχθησαν συμπυροκρότησιν πέντε ἢ ἑξ πυροβόλων.

— Τὸ πανηγυρὶ ἀρχίζει ! εἶπεν ὁ Κουρσάρος.

Ἦτο φαιδρός, ὥς νὰ ἐπρόκειτο περὶ πραγματικοῦ πανηγυριοῦ.

— Καπετὰν Νικόλα, προσέθεσε, δὲν σὲ χρεάζομαι ἐδῶ. Τὸ ξέρω ὅτι θὰ ἦταν χαρὰ σου, ὅταν παληὸς θαλασσομάχος, νὰ παρσιτῆς εἰς ἓνα τέτοιο γλέντι, ὅπως τὸ φαντάζομαι καὶ τὸ φαν-

τάζεις· ἀλλὰ καὶ ἡ γυναῖκες δὲν πρέπει νὰ μείνουν μονάχες.... Πήγαινε κοντά τους, καί, μέσα σὲ δυὸ ὥρες τὸ πολὺ μὲ ἀνταμώνεις πάλι... Θὰ εἶν' ὅλα τελειωμένα...

Μὲ τόσην ἀπάθειαν καὶ μὲ τόσην πεποίθησιν ὠμίλει ὁ Ἐπαναστάτης, ἀλλὰ καὶ μὲ τόσην πιστικότητά, ὥστε ὁ γηραιὸς θαλασσολόγος, μὲ ὅλον τὸν πόθον, ποὺ εἶχε νὰ συμπαραστή μὲζὶ του εἰς μία τόσον ἀπροσδόκητον σύρραξιν ἔκρινεν ὅτι ὀρθὸν ἦτο ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ὑπόδειξίν του.

Κατῆλθε λοιπὸν εἰς τὴν καμπίνα τῶν δύο γυναικῶν, εἰς τὰς ὁποίας συνέστησεν ἀταραξίαν, καὶ ἀφῆκε μόνον ἐπὶ τῆς γεφύρας τὸν Κουρσάρο τῆς Τζιάς.

Ὁ Καπετὰν Μάνθος δὲν ἔχασε οὔτε στιγμήν.

Χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὸν χαιρετισμὸν τῆς ὁμοβροντίας ποὺ τοῦ εἶχεν ἀποσταλῇ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ἀνδρου. διέτρεξε νὰ στραφῇ ἀμέσως ὁ «Κεραυνός» πρὸς τὴν διεύθυνσιν ἀπὸ τῆς ὁποίας εἶχον ἔξακοντισθῇ τὰ πυρά, καὶ νὰ προσβληθῇ ὁ ἐχθρὸς διὰ τοῦ ἐμβόλου.

Ὅταν οἱ ἐκεῖ κρυπτόμενοι ἀντελήφθησαν τὸν «Κεραυνὸν» πλησιάζοντα μὲ ὕλην τοῦ τὴν ταχύτητα, ἐν ἀρχῇ ἀπεφάσισαν νὰ τὸν προσβάλλουν ταῦτοχρόνως. Ἦσαν δὲ τρία μικρὰ τουρκικὰ πολεμικὰ τὰ ἐνεδρεύοντα κάτωθεν τῶν ὑψωμάτων τῆς Φάσας. Ἀλλὰ τοιοῦτος φόδος τοῦς κατέλαβεν ὅταν εἶδον τοῦ Κουρσάρου προσεγγίζοντα, ὥστε, ἀμέσως ἠλλάξαν τακτικὴν, καὶ τὸ καθὲν ἀπὸ τὰ τρία σκάφη χωριστά, προσεπάθησαν ν' ἀπομακρυνθοῦν τοῦ ἀμέσου κινδύνου καὶ νὰ κτυπήσουν τὸν «Κεραυνὸν» ἐκ τριῶν ταῦτοχρόνως σημείων, ἀλλ' ἐκ σχετικῆς ἀποστάσεως.

Ἀλλ' ὁ Καπετὰν Μάνθος δὲν ἐνέκρινετο νὰ τοὺς δώσῃ καιρὸν πρὸς ἐπιρρογὴν τοῦ σχεδίου των. Διὰ μιᾶς ἀποτόμου ἀλλ' ἀστραπιαίας στροφῆς εὐρέθη εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ μεσαίου καὶ μικροτέρου ἐκ τῶν τριῶν ἐχθρικῶν σκαφῶν.

—Εἰς καταδύθισιν, ὀλοταχῶς! ἐκραύγασεν ἀπὸ τὴν γέφυραν.

Ὁ «Κεραυνός» ὤρμησεν ὡς ταῦρος, καί, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἐκτύπησε τὸ Ὄθωμανικὸν διὰ τοῦ μοναδικοῦ του χέρτος καὶ τοῦ ἤνοιξε τὴν κοιλίαν εἰς τὰ ὕψηλα, διότι τὸ ἐμβολὸν του εὐρίσκετο πολὺ χαμηλὰ, οὕτως ὥστε ν' ἀνοίγῃ τὰ ἐχθρικὰ σκάφη ἐκεῖ ὀρόθεν θὰ εἰσώρμων ἐντὸς τοῦ κήτους των τὰ νερά.

—Ὅπισθεν ὀλοταχῶς! ἀνεφώνησεν ἐκ δευτέρου ὁ Κουρσάρος.

Καὶ ὁ «Κεραυνός» ἀποσπασθεὶς ἐν τάχει ἀπὸ τοῦ θύματός του, τὸ ἀφῆκε ἐπὶ τόπου μὲ μιὰ τρύπα εἰκοσιπέντε ἑκατοστῶν διαμέτρου εἰς τὴν κοιλιά...

— Καλὸ ταξίδι !... Νὰ μᾶς γράψτε ἀπὸ τὸν πάτο !... ἀνέ-
δότησαν οἱ ναῦται τοῦ γελῶντες.

Δευτέρᾳ ἐπιτηδία στροφῇ καὶ ὁ «Κεραυνὸς» εὗρίσκετο ἐν
μέσῳ τῶν δύο ἄλλων σκαφῶν, τὰ ὅποια προσεπάθουν ν' ἀπο-
μακρυνθοῦν.

— Πῶρ ἐμαδὸν ! διέταξεν ὁ Καπετὰν Μάνθος.

— Στὰ ὕφαλα ! ἐπανελάβεν ὁ ἀρχιπυρεβολητὴς τοῦ.

Ὁ «Κεραυνὸς» ἐκλονίσθη καὶ ἐφρίξε σύσσωμος. Καὶ τὰ
δεκαοκτὼ τοῦ πυρεδόλα εἶχον ἐκραγῇ ταῦτοχρόνως.

Τὸ δεύτερον ἐκ τῶν Ὀθωμανικῶν πλοίων ἐκλινε καταφανῶς
πρὸς τὸ πλευρόν του. Τὸ τρίτον ἦτο μεγάλο δίκροτον, τὸ ὅποιον
ἐφαίνετο πλοῖον δυνατῆς ἰντοχῆς καὶ καλὰ κυβερνώμενον.

Ὁ Κουρσάας κατέστρωσε πάραυτα τὸ σχέδιόν του.

Ἀπὸ τὸ πρῶτον εἶχεν ἀπαλλαγῇ. Ἐδυθίζετο ἤδη μεγαλοπρε-
πῶς, ἐνῷ τὸ πλήρωμά του ἐκραύγαζεν ἑξαλλον ἐκ τοῦ τρόμου,
καὶ μερικοὶ ἀπετόλμων νὰ ρίπτονται εἰς τὰ κύματα εἰς ἀναζή-
τησιν σωτηρίας.

Ἀπὸ τὸ δεύτερον, δὲν εἶχεν ἐπίσης τίποτε τὸ ἐπικίνδυνον νὰ
ἀναμένῃ. Ἀφοῦ εἶχε κίνει πρὸς τὸ πλευρόν, ἐφαίνετο τώρα δι-
προσεπάθει νὰ πλησιάσῃ τὴν παραλίαν καὶ νὰ ριφθῇ ἐπὶ τῶν
βράχων διὰ νὰ σώσῃ τοῦλάχιστον τὸ πλήρωμά του.

Θὰ ἐμονομάχει λοιπὸν μὲ μόνον τὸν τρίτον, τὸν δυνατὸν ἀντί-
παλον, ὅπως ἐφαίνετο τοῦλάχιστον. Ἀλλ' ὁ καπετὰν Μάνθος
ἐγνώριζε καλὰ ποῖα γλῶσσα ἔπρεπε νὰ μιλήῃ μὲ τὸν καθένα. Τὰ
πυρεδόλα τοῦ ἦσαν οὕτω πῶς τοποθετημένα εἰς τὰς δύο τοῦ πλευ-
δὰς καὶ ἡ μπουκαπόρτες τοὺς τόσον πλαγιαστές, ὥστε νὰ ἡμπο-
ροῦν νὰ μετακινοῦνται ἐλαφρὰ καὶ νὰ πυρεβολοῦν, ἐν ἀνάγκῃ,
καὶ λεξά.

Διέταξε λοιπὸν νὰ ὀρμήσουν κατὰ τοῦ ἀντιπάλου ὅπως τὸν
κτυπήσουν μὲ τὸ ἐμβολόν. Ταῦτοχρόνως ὁ «Κεραυνὸς» ἐστρέ-
φετο τώρα πρὸς τὰ δεξιὰ, τώρα δὲ πρὸς τ' ἀριστερά, καὶ ἐκά-
στοτε, ἐξαπέστελε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀνὰ μίαν ἐμιδροντίαν, ἐνῷ,
διὰ τῶν διαρκῶν τοῦ ἀκριβῶς στροφῶν, ἀπέφευγε τὰ βλήματα
τοῦ ὀθωμανικοῦ, ἢ τοῦλάχιστον ὀλίγιστα ἐξ αὐτῶν τὸν εὗρισκαν
καὶ ἀσημάντους τοῦ ἐπροξενούσαν ζημίας.

Τὸ Ὀθωμανικὸν πολεμικόν, ἀντιληφθὲν ποῖος ἦτο ὁ σκοπὸς
τοῦ Κουρσάρου, προσεπάθησε νὰ παλαίσῃ ὑποχωροῦν συνάμα
πρὸς τὴν ἐξοδὸν τοῦ Στενοῦ. Ἀλλ' ὁ Καπετὰν Μάνθος δὲν τοῦ
ἔδωκε καιρόν.

Διέταξε ν' ἀναπετασθοῦν εἰς τὰ πανιά, μέχρι τοῦ μᾶλλον

ἀσημάντου, καὶ ὤρμησε τοιοῦτοτρόπως πρὸς τὰ ἐμπρὸς μὲ ὄλην τοῦ τὴν δυνατὴν ταχύτητα.

Ἦδη δὲ «Κεραυνὸς» εἶχε πλησιάσει εἰς ἀπόστασιν διακοσίων μόλις ὀργυιῶν, καὶ αἱ ὀβίδες τοῦ Ὀθωμανικοῦ ἐσάρωναν τὸ κατὰστρωμά του. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ καταστρώματος δὲν ὑπῆρχον ναῦται... Καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὁ Κουρσάρος εἶχε κατέλθει εἰς τὸ ὑπόστρωμα, καί, διὰ τῶν μεγάλων φεγγιτῶν τῆς πρῶρας, διηύθυνεν ἀπ' ἐκεῖ τὴν ἐπίθεσιν...

Πέντε λεπτά παρήλθον ὁπότε κρότος τρομερὸς καὶ τρομερώτερος συγκλονισμὸς τοῦ «Κεραυνοῦ» ἔδειξαν ὅτι τὰ δύο σκάφη εἶχαν συμπλακῇ σῶμα πρὸς σῶμα... Τὸ ἔμβολον δηλαδὴ τοῦ «Κεραυνοῦ» εἶχε βυθισθῇ εἰς τὴν κοιλιά τοῦ τουρκικοῦ πολεμικοῦ.

Μία διάτμος ἀνακραυγὴ μάχης διεχύθη τότε ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τοῦ πειρατικοῦ, καί, εἰς διάστημα μικρότερον τῆς στιγμῆς, τὸ κατὰστρωμά του ἐπλημμύρυσεν ἀπὸ ναύτας μὲ μπαλντάδες ἢ γιαταγάνια εἰς τὴν δεξιὰν καὶ μὲ τὰ πιστόλια εἰς τὴν ἀριστεράν...

Ὅμοιος μὲ Ὀμηρικὸν ἡμίθεον ὁ Καπετὰν Μάνθος, ἐπὶ κεφαλῇ τῶν ναυτῶν τοῦ ἔδιδε πρῶτος τὸ παράδειγμα τῆς ἐφόδου. Ὁ ἐπίπλους ἐπηχαλούθησεν ἀμέσως τρομερὸς διὰ τοὺς ἀντιπάλους, τῶν ὁποίων τὰ κανόνια ἦσαν ἀχρηστὰ πλέον. Ἐπρεπε γὰρ μιλήσει τὸ σπαθί καὶ τὸ πιστόλι...

Ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ οἱ ναῦται τοῦ «Κεραυνοῦ» ἐρρίφθησαν ὡς χεῖμαρος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ δικρότου, καὶ ἐπηκολούθησε φοδερὰ σφαγὴ... Ὁ ἀλάνθαστος πέλεκυς τῶν ἐπιτιθεμένων, κατέρριπτε διαρκῶς νεκροὺς ἢ οἰκτρῶς παραμορφωμένους τοὺς προσπαθοῦντας ν' ἀμυνθῶσι Τούρκους...

— Ἀ, χά! ἀνεφώνει ὁ Καπετὰν Μάνθος, παλαιῶν αὐτοπροσώπως μὲ ἀκαταβλησίαν λεονταριστοῦ καὶ εὐκνησίαν τίγρεως... Δὲν εἰστε μονάχα κακοὶ ναῦτες, ἀγάδες μου, εἰστε καὶ τιποτένιοι στρατιῶτες !...

Ἡ πάλῃ ἐκείνη, στήθους πρὸς στήθος, δὲν διήρχεσε περισσότερον ἀπὸ μισὴν ὥραν... Ἀπὸ τοὺς ἑκατὸν ἐξήντα ἄνδρας τοῦ τουρκικοῦ πολεμικοῦ, οἱ μισοὶ εἶχαν πέσει νεκροί, οἱ τριάντα ἢ τριανταπέντε εἶχον καταστῇ ἀχρηστοὶ ἐκ τῶν τρομερῶν τραυμάτων καὶ εἶχον λάθει. Οἱ ὑπόλοιποι μαζί μὲ τὸν πρῶτον κυβερνήτην καὶ δύο τρεῖς ἀκόμῃ ἐπιζήσαντες βαθμοφόροι, παρεδόθηθησαν, μὲ τὸν ὅρον νὰ ἀποβιδασθοῦν εἰς τὰ παράλια τῆς Καρύστου καὶ ν' ἀφεθοῦν ἐλεύθεροι...

Ὁ Καπετὰν Μάνθος, ἐδέχθη τὸν ὅρον, ἀναλογισθεὶς ὅτι εἰς τὰ περίξ τῆς Καρύστου, καθὼς ἐγνώριζεν, ἐνεφώλευον Ἕλληνες

Ἄρματωλοι, οἱ ὅποιοι βέβαια θὰ τοῖς ἔκαμναν τιμητικὴν ὑποδοχήν. Αὐτός, ἄλλως τε, τὸ καρὰδι τους ἐχρειάζετο καὶ ὄχι τὸ νωθρὸ πλήρωμά του.

Ὁ Κουρσάρος εἶχε τραυματισθῇ ἐλαφρὰ εἰς τὸ στήθος καὶ τὸ ἀριστερὸ χέρι. δύο ἀπὸ τοὺς ἀνδρείους του εἶχον πέσει νεκροὶ ἀπὸ τοὺς ἀπεγνωσμένους πυροβολισμοὺς τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ὄθωμανικοῦ, ἄλλοι δέκα ἦσαν κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἦιτον σοβαρὰ τραυματισμένοι.

Ὁ Καπετὰν Μάνθος διέταξε νὰ κατέλθουν εἰς τὰ ἀμπάρια τοῦ αἰχμαλωτισθέντος δικρότου καὶ νὰ φράξουν τὴν ὁπὴν ποῦ τοῦ εἶχεν ἀνοίξει τὸ φοδερὸ του ἐμβολον. Αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος ἔσπευσε νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν καμπίνα τῶν δύο γυναικῶν, ποῦ ἐπερίμεναν ἐναγωνίως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συρράξεως.

— Νίκη ! ἀνεφώνησεν ὁ Κουρσάρος.

Ὁ Καπετὰν Νικόλας ἔσπευσε πρὸς αὐτὸν μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας. Ἄλλ' ἦταν ἐκεῖ καὶ κάποια ἄλλη ἀγκαλιὰ ποῦ τὸν ἀνέμενε μὲ περισσοτέραν ἀγωνίαν. Καὶ ὁ νεαρὸς ἥρως, καταματωμένος, κἀθιδρωρὸς, ξεσχισμένος ὅπως ἦτο ἐρρίφθη ἀσυναισθήτως εἰς τὴν ἀγκαλιὰ τῆς Χρύσως του...

Ἦτο ὁ πρῶτός των ἐναγκαλισμὸς ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποῦ ἐγνωρίσθησαν. Καὶ ἦτο τόσον δικαιολογημένος !..

Τέλος, ὁ Κουρσάρος ἀπεσπάσθη ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς φίλης του καὶ εἶπε πρὸς τὸν Καπετὰν Νικόλα :

— Προτιήτερα σοῦ εἶπα ὅτι δὲν ἦσο χρήσιμος ἀπάνω. Τώρα ὅμως σὲ χρειάζομαι καὶ διὰ σπουδαιστάτην μάλιστα ὑπηρεσίαν.

— Εἶμαι στὴ δ' ἄθεσή σου, παλληκάρι μου !

— Ἐνὰ τούρκικο δίκροτο, γερὸ κρὰδι καὶ πειρὸ γερὰ ὠπλισμένο ἔγεινε ὀικό μας. Ἀλλὰ δυὸ μικρότερα πᾶνε νὰ πλαγιάσουν στὴν ἀμμουδιὰ τῆς Ἀνδρός. Πρέπει ν' ἀναλάβῃς κυβερνήτης τοῦ δίκροτου. Θὰ πάρῃς μαζί σου τοὺς μισοὺς μου ναῦτες, θὰ τραβήξῃς κατὰ τὴ Μανδηλοῦ τοῦ Καρυστινοῦ γυαλοῦ. Θὰ βγάλῃς ἔξω ἐκεῖ τοὺς σκλάβους μας μὲ τρόφιμα, ἀλλὰ χωρὶς ὅπλα, καὶ θὰ μᾶς ἀνταμώσῃς μὲ τὸ δίκροτό σου στὴ Τζιά... Μὴν κατεδάσῃς τὴν τούρκικη σημαία, ὧς ποῦ νᾶρθῃς...

— Πηγαίνω, μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά ! ἀνεφώνησεν ὁ Νικόλας, ἐνθουσιῶν διότι στὰ γράματά του εὗρισκε μιά τέτοια εὐκαιρία νὰ θυμηθῇ τὰ νεανικά του ἀνδραγαθήματα.

Οἱ ναῦται εἶχον βουλῶσαι ἤδη τὴ φοδερὴ πληγὴ ποῦ εἶχεν ἐνοίξει ὁ «Κεραυνὸς» εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ δικρότου, καί, ἐντὸς

ὀλίγου τὰ δύο σκάφη ἀπεχωρίζοντο καὶ τὸ καθένα ἠκολούθει ἀντίθετο γραμμὴν κατευθύνσεως.

Κατὰ τὴν ἐννάτην πρωϊνὴν τῆς ἐπομένης ἡμέρας, ὁ Κουρσάρος εἰσέπλεον εἰς τὸ κρησφύγετό του, τὸ λιμάνη τῆς Τζιάς, ὅπου ὅλος ὁ πληθυσμὸς τὸν ὑπεδέχετο μὲ πρωτοφανῆ ἐνθουσιασμόν, ὁ ὅποιος ἐκορυφώθη μάλιστα, ὅταν ἐγνώσθη τί εἶχε κατορθώσει στὴ Σμύρνη καὶ πῶς εἶχε συντρίψει πρὸ ὀλίγου τρία μαζί τουρ-κικὰ πολεμικά...

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ

Ἔρωσ καὶ Πατρίς.

Κατὰ τὸ μεσημέρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰσέπλεε μεγαλοπρεπῶς εἰς τὸν λιμένα καὶ τὸ πρῶνι τουρκικὸ δίκροτος μὲ κυδερνήτην τὸν Καπετὰν Νικόλα. Ὁ παλῆς θαλασσινὸς εἶχεν ἐκτελέσει κατὰ γράμμα τὴν ἐντολὴν ποῦ εἶχε λάβει ἀπὸ τοῦ Κουρσάρου. Μόνον δὲ ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸ λιμάνι τῆς Τζιάς κατεδίδχεν ἐπιδηκτικὰ τὴν τούρκικη σημαία καὶ τὴν ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἐντὸς τῆς θαλάσσης ἐλίτηδες, ὑπὸ τοὺς ἀλαλαγμοὺς τοῦ συρρεῦσαντος διὰ νὰ ἴδῃ τὸ λάφυρον τοῦ Κουρσάρου πλήθους...

Μετὰ δύο ἡμέρας ὁ Καπετὰν Μάνθος καὶ οἱ τρεῖς τοῦ ξένοι, μαζί μὲ τὸν μικρὸν ὑπηρέτην τῆς Νάσαινας Τάσον, εἶχεν ἐγκαταλείψει τὸν Κεραυνόν» καὶ εἶχον ἐγκατασταθῇ εἰς ὠραῖο σπιτάκι τοῦ χωριοῦ, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ μείνουν, ἕως εὖ θὰ τοὺς ὠδηγοῦσαν τὰ γεγονότα ποῦ θὰ ἔπρεπε νὰ μεταδοῦν.

Τὰ τραύματα τοῦ Κουρσάρου εἶχον σχεδὸν ἐπουλωθῇ τελείως ὑπὸ τὰς τρυφερὰς περιποιήσεις τῆς Χρύσως, καὶ ἤρχισαν ἡδὴ τὰς ἀναγκαίας προετοιμσίας διὰ τὴν τέλεσιν τῶν γάμων τῶν δύο εὐτυχισμένων νέων.

Ἐν τῷ μετὰ τὰ δύο τώρα πειρατικὰ σκάφη ἐπεσκευάζοντο ἐν πάσῃ ταχύτητι ὑπὸ τὴν ἐπίδλεψιν τοῦ ἐμπειροτέχνου Καπετὰν Νικόλα. Προσετίθετο δὲ εἰς αὐτὰ καὶ τρίτον μικρότερον ταχύπλοον ὅμως καὶ στερεώατο καράδι τὸ ὅποιον ἔφθανε δέκα σχεδὸν ἡμέρας κατόπιν ἀπὸ τὰ Ψιρά καὶ ἐτέθετο ὑπὸ τὰς διαταγὰς «τοῦ Καπετὰν Μάνθου καὶ τῆς Καπετάνισσας Χρύσως» ! Ἔτσι ἔλεγε μία ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν ὁ Κυδερνήτης τοῦ μικροῦ σκάφους ἐτεχείρισεν εἰς τὸν Κουρσάρου τῆς Τζιάς.

Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ προήρχετο ἀπὸ τὸν Σκαρπαθιώτην ναυτι-κὸν Καπετὰν Δόριαν, ἐχάριζε δὲ τὸ μικρὸν πλοiάριον εἰς τοὺς δύο μελλονύμφους ὡς «δῶρον ἀδελφικό του ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν

γάμων των, εις τούς όποιους έλυπειτο κατάκαρδα», όπως έγρα-
φεν, «ότι δέν ήτο δυνατόν νά παρευρεθώ και ό ίδιος».

Τοιουτοτρόπως λοιπόν, αποπλεύσας εκ Σμύρνης με μόνον τόν
«Κεραυνόν» του ό Κουρσάρος, εύρίσκετο τώρα στη Τζιά κάτοχος
όλοκλήρου στολίσκου, με τέν όλοϊον θά ήτο εις τό έξης ικινός
νά εκτελέσῃ πολύ μεγαλείτερα κατορθώματα.

Ό «Κεραυνός» θά έμενεν όμως πάντοτε Ναυχρχίς, και θά
έπαιρνε κάθε φορά τό όνομα πού θά του έχρειάζετο.

Τό τούρκικο δίκροτο μετωνομάσθη «Χρύσω» κατ' άπαίτησιν
του Καπετάν Νικόλα, τό δέ μικρό δώρον του Καπετάν Δόρια έφε-
ρεν ήδη τό όνομα «Πατρίς».

Έμενε νά ναυτολογηθοῦν και νέα πληρώματα, και τό έργον
αυτό τό ανέλαβε προθύμως ό Καπετάν Πάρλας, έπισκεφθείς
πρός τοῦτο τήν Κύθον, τήν Άνδρον και τήν Κάρυστον.
Δέν έχρειάσθησαν άλλως τε, περισσότεροι άπό τριάντα άν-
δρες, διότι τής μέν «Πατρίδος» τό πλήρωμα ήτο ήδη κατηρι-
σμένον άπό του Καπετάν Δόριαν, ό «Κεραυνός» ειχε τό δικό
του, επί δε του Όθωμανικου δίκρότου εύρέθησαν ύπηρετοῦντες
δεκαπέντε Έλληνες άπό τό Άϊδαλή και τά μοσχονήσια, οι
όποιοι έξεδήλωσαν τήν έπιθυμίαν νά έξακολουθήσουν ύπηρετοῦν-
τες και υπό τάς διαταγάς του Κουρσάρου «διά νά εκδικηθοῦν
τούς Τούρκους, πού τούς μεταχειρίζοντο 'σαν Γκιαούρηδες», άν
και ήσαν οι καλλίτεροι ναῦτες του δίκρότου.

Όταν ό Καπετάν Νικόλας έναυτολόγησεν εις τήν Κάρυστον
πέντε ή έξ άνδρας, έπήρε μετ' αυτών και ένα γηραλέον Ίερέα,
ό όποιος επέμεινε νά μεταβή, μαζί του εις τήν Τζιά, «για νά
σφίξῃ τό χέρι του Κουρσάρου», όπως έδήλωσε, «πού τόν έγνώ-
ριζεν άπό μικρό ναυτάκι».

Όταν δέ έφασαν εις τή Τζιά, και ό γέρω-παπās εύρέθη απέ-
ναντι του Κουρσάρου, ό όποιος έσχυσε νά του φιλήσῃ τό χέρι,
όν άγκάλιασε και τόν έφίλησεν εις τό μέτωπον επανειλημμένως.

— Δέ με γνωρίζεις ; ήρώτησεν ό γέρως.

Και, έπειδή ό Κουρσάρος τόν εκύτταζε με άπορίαν, ό Ίερεύς
επανέλαβε, μ' ένα πικρό μειδίαμα στα μαρμένα του χείλη :

Στά χέρια μου έξεψύχησεν ό δολοφονημένος πατέρας σου,
εγώ ό ίδιος έθαψα και τή μάνα σου, πού τήν άρπάξαμε άπό τό
Καράμπαμπα της Χαλκίδας όπου τήν ειχε κλεισμένη σκάδα του
ό Ντραός Πασοās, σε γνωρίζω άπό τήν ήμέρα, πού δώδεκα
χρονών όρφανό παιδάκι σ' έπήραμε και σε κάνωμε ναύτη στην
άρμάδα του Καπετάν Νικητσάρα, πού άπό φοδερός άρματωλός

ἔγινε φοβερώτερος Κουρσάρος... Θυμάσαι ;

— Ὁ Παπᾶ-Δράκος ! ἀνεφώνησιν ἑξαλλος ἀπὸ χαρὰν ὁ Κουρσάρος... Ζῆς ἀκόμα, πατέρα ;...

Καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ γηραιοῦ ἱερέως καὶ παλαιοῦ, ποῦ δὲν ἠδυνήθη τόρῳ νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ παρυστώτες.

Μετὰ βραχεῖαν σιωπὴν, ὁ γηραιὸς Ἱερεὺς ἐπανέλαβε :

Καπετὰν Μάνθος Σέφερη ! (Ἦτο ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐπροφέρετο δημοσίᾳ τὸ πραγματικὸν τοῦτο ὄνομα τοῦ Κουρσάρου τῆς Τζιάς). Ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα ποῦ σ' πήραμε στήν ἀρμάδα εἰδείξες, ὅτι θὰ ἐγένεσο γερὸς θαλασσινὸς καὶ ἀπὸ τότε εἶπα σὶνὸν Καπετὰν Νικοτσάρα, ὅτι αὐτὸ τὸ παιδί μιὰ μέρα θὰ κάμῃ θαύματα κατὰ τοῦ τυράννου... Ὁ Νικοτσάρας γέραςε πειά, ὅπως κ' ἐγώ.. Πάρτέ μας γιὰ πεθαμένους πλέον... Ἀλλὰ ὁ Σέφερης ζῇ.. Δοξασμένο νὰ εἶνε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ !... Μοῦ εἶπες ὅμως καὶ κάτι ἄλλο, Καπετὰν Νικόλα...

— Ναι, ὅτι ὁ Καπετὰν Μάνθος παντρεύεται τὴν ὥραϊα Χρύσω, τὴν κόρη τοῦ Καπετὰν Νάσου, ποῦ ὑπῆρξε καὶ αὐτὸς συμπολεμιστὴς σου... Νά, ἡ Χρύσω !

Ὁ γέρων ἐπιάσε τὴν κόρη καὶ μὲ τὰ δύο τοῦ χέρια ποῦ ἔτρεμαν ἀπὸ τὰ γεράματα καὶ ἀπὸ συγκίνησιν, καὶ τὴν ἐφίλησεν εἰς τὸ μέτωπον.

— Παιδιά μου, εἶπε, θὰ εὐλογήσω ἐγὼ τοὺς γάμους σας !

Καί, πράγματι, τὴν ἐπιοῦσαν, χοροστατοῦντος τοῦ Παπᾶ-Δράκου, ἐτελοῦντο ἐν πάσῃ μεγαλοπρεпеῖᾳ οἱ γάμοι τοῦ Μάνθου Σέφερη καὶ τῆς Χρύσως Νάσου ἐπὶ τοῦ ἀνθοστολιστοῦ καὶ αὐστρώματος τοῦ «Κεραυνοῦ». Τὰ παιδιὰ τῶν δύο μεγάλων πατριωτῶν συνηνώθησαν τοιοῦτοτρόπως διὰ τῶν δεσμῶν τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὴν Πίστιν καὶ τὴν Πατρίδα.

Κατόπιν τοῦ γαμηλίου συμποσίου καὶ τοῦ ἀτελειώτου γλεντιοῦ παλαιῶν καὶ νέων ναυτῶν, εἰς τὸ ὅποιον εἶχε λάβει μέρος καὶ ὁλόκληρος ὁ πληθυσμὸς τοῦ μικροῦ λιμανιοῦ τῆς Τζιάς, ἡ Ἀρχόντισσα Νάσαινα ἔφερε καὶ ἐπέδειξεν εἰς τὸν Παπᾶ Δράκον τὸ ὥραϊο χειροτέχνημα τῆς Χρύσως. Τοῦ ἀνεκοίνωσε δὲ καὶ τὸν σκοπὸν τῆς κατασκευῆς του, — τελειωμένου πλέον.

Ὁ παπᾶ-Δράκος, ἀφοῦ ἀπεθαύμασε τὴν ἀμίμητον τέχνην τῆς κόρης, τῆς εἶπεν εἰς ἐπήκοον ὄλων :

— Εὐλογημένα νὰ εἶνε τὰ χέρια σου, Χρύσω ! Καὶ νὰ ἔχῃς ἰσοδύναμον τὴν εὐλογία τοῦ Ὑψίστου διὰ τὸν ἱερὸν σκοπὸν ποῦ σε ὠδήγησε νὰ κανασκευάσῃς τὸ νέον αὐτὸ Λάδαρον τῆς Ἑλληνι-

κῆς Ἐλευθερίας !... Ὑπάρχει ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν ὅποιον πρέπει νὰ παραδοθῇ... Εἶνε ἓνας ἀπὸ τοὺς ἐπισημοτέρους μας Φιλικούς. Θὰ σᾶς συνοδεύσω κ' ἐγὼ νὰ τοῦ το παραδώσωμεν...

— Ποιὸς εἶνε ; ἠρώτησαν ὅλοι μετ' ἐνδιαφέροντος.

— Ὁ Σεβασμιώτατος Γερμανός, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν ! ἀπήντησεν ὁ παπᾶ Δράκος... Σ' ὁ Μωρητᾶ, παιδιὰ μου, θὰ βροντήξῃ τὸ πρῶτο γερὸ καρυεφύλλι... Ἐκεῖ, ἀπὸ χρόνια τώρα, ἐτοιμάζεται τὸ μεγάλο πανηγύρι, ἡ γενικὴ Ἐπανάστασις τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς ἐναντίον τῶν αἰμοδόρων τυράννων μας ! Ἐκεῖ λοιπὸν ἀνήκει καὶ ἡ πρώτη ἱερὰ σημαία τῆς Ἐλευθερίας μας...

— Σύμφωνοι ! ἐτόνισεν ὁ Καπετὰν Σέφερης. Μόλις περάσει ἡ πρώτη αὐτὴ βδομάδα τοῦ γάμου μας, πᾶμε μὲ τὴ μικρὴ μας ἁρμάδα στὴν Πάτρα... Δὲν πιστεύω νὰ ξεμυτήσῃ Τοῦρκος μπροστά μας... Μὰ κι' ἂν τὸ κάμῃ, τόσο τὸ χειρότερο γι' αὐτόν !..

Μετὰ μίαν ἐβδομάδα, πράγματι, τὰ τρία ἐπναστατικὰ σκάφη, φέροντα ὅλους τοὺς ἀνωτέρω ἡρώας μας, μαζὶ μὲ τὸν Καπετὰν Νικόλαν, ὅστις εἶχεν ἀναβάλει τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς Σμύρνην, ἀπέπλεον διὰ τὰς Πάτρας.

Μετὰ μιᾶς δὲ ἀκόμη ἐβδομάδος τώρα μὲν τρικυμιώδη τώρα δὲ γαλήνιον διάπλουν, περιέπλεον ὁλόκληρον τὴν Πελοπόννησον, χωρὶς κανένα ἐπαισόδειον, καὶ ἀγκυροβολοῦσαν εἰς τὸ μικρὸ λιμάνι τοῦ Καρραδοστασίου, τέσσαρας ὥρας ἔξω τῶν Πατρῶν, κοντὰ εἰς τὸν Κάβο Πάπα.

Τοῦτο ἐπροτίμησεν ὁ Καπετὰν Σέφερης, διὰ ν' ἀποφύγῃ κάθε παρεξήγησιν καὶ κάθε ἐνδεχομένην σύγκρουσιν μὲ τὰς τουρκικὰς λιμενικὰς Ἀρχὰς τῶν Πατρῶν.

Ἀπ' ἐκεῖ ἐξεκίνησαν νύχτα μόνοι ὁ Καπετὰν Σέφερης, ὁ παπᾶ Δράκος καὶ ἡ Χρύσω, συνοδευόμενοι ἐξ ἀποστάσεως ἀπὸ δέκα ὀπλισμένους ἄνδρας των, καὶ ἀφοῦ διεστάχθη τὸ μικρότερον πλοῖόν των, τὸ δῶρον τοῦ Καπετὰν Δόρια, νὰ πλεύσῃ πρὸς τὸν λιμένα τῶν Πατρῶν κοντὰ-κοντὰ τὴν παραλία καὶ νὰ ἐπιδλέπῃ τὰς τυχρὸν ἐχθρικὰς διαθέσεις Τοῦρκων ἀκτοφυλάκων.

Εὐτυχῶς, δὲν συνίδη τίποτε, καὶ ἡ διαδρομὴ ἀπὸ τὸ Καρραδοστάσι ἕως τὴν Πάτρα ἐγένετο ἐν πάσῃ ἀσφιλείᾳ. Οἱ νυκτοπόροι εἰσῆλθον τέλος εἰς τὴν πόλιν προτοῦ ἀνοίξαι τὸ πρῶτον σπίτι τὰ παράθυρά του, καὶ κατηυθύνθησαν πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ Ἐπισκόπου.

Ὁ παπᾶ Δράκος ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν ἀφυπνισθέντα ἑσπρινικὸν θυρωρὸν ὅτι κάποιοι ἐπίσημοι ἦτο ἀνάγκη νὰ ἴδουν ἀμέσως τὸν Ἐπίσκοπον.

Ὁ θυρωρὸς ἐδέχθη νὰ ἀποχωρήσῃ. Ἐσταυροκοπήθη μόνον πρὸ τοῦ ἀπροόπτου ἐκείνου τῆς νυκτερινῆς ἐπισκέψεως, εἰσήγαγε τοὺς ἐπισκέπτας εἰς ἕνα διάδρομον, ὅπου ὑπῆρχον ξύλινα διδάνια διὰ τοὺς ἀναγκαζομένους νὰ περιμένουν ἐπισκέπτας τοῦ Ἐπισκόπου, ἔρριψεν ἕνα περίεργον βλέμμα ἐπὶ τῆς νεαρᾶς Χρύσως, καὶ ἔσπευσε ν' ἀναγγεῖλῃ εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τὰ διατρέχοντα.

Ὁ Γερμανὸς ἐσηκώθη ἀμέσως.

— « Μέγα συμφέρον τῆς Πατρίδος » εἶπες ;... Ἄν μὲ περιμένουν εἰς τὸν ὄντα. Φιδάνω ἀμέσως !

Ὁ θυρωρὸς ἐπέστρεψεν, ὠδήγησε τοὺς ξένους εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἀκροάσεων τῆς Ἐπισκοπῆς καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ παρὰ τὴν ἐξώθυραν, καθ' ὃν χρόνον οἱ δέκα ὀπλοφόροι τοῦ Κουρσάρου ἀπετέλουν ἡμικύκλιον γύρω καὶ μακρὰν τοῦ κτιρίου ἐπιβλέποντες τὰ πάντα καὶ διὰ τὰ πάντα ἑτοιμοί.

Δὲν παρήλθε τέταρτον ὥρας καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Γερμανὸς ἐνεφανίσθη. Δὲν ἦτο ἀκόμη οὔτε τριανταπέντε ἐτῶν.

Ἔδωκε πρῶτον τὸ χέρι εἰς τὸν παπᾶ Δράκον, ὅστις ἔκυψε καὶ ἠσπᾶσθη τὴν δεξιάν του, ἠυλόγησε κατόπιν τοὺς λοιποὺς καὶ ἐκάθηνεν εἰς τὴν Ἐπίσκοπικήν του ἔδραν.

— Σᾶς ἀκούω ! ἀπλῶς.

Ὁ Παπᾶ Δράκος ἀνέλαβε νὰ ἐξηγήσῃ τὸν σκοπὸν τῆς τόσο ἀπροσδοκίτου ἐπισκέψεώς των. Ἀλλὰ μόλις ἤρχισε, δηλώσας πρῶτον τὴν ἰδίαν του ταυτότητα, ὁ Γερμανὸς τὸν διέκοψεν :

— Εἶσαι ὁ παλαιὸς συνεργάτης τοῦ Καπετὰν Νικοτσάρα ; ἡρώτησε.

— Ὁ ἴδιος !

— Χαίρω ποῦ σ' ἐπαναβλέπω ζωντανὸν καὶ ρωμχαλτον ἀκόμα...

Ὅταν δὲ ὁ γηραιὸς ἱερεὺς τοῦ παρουσίασε τὸν Καπετὰν Σέφερην :

— Γνωρίζω ! Γνωρίζω ! ἀνεφώνησεν ὁ Ἱεράρχης, ὁ Κουρσάρος τῆς Τζιᾶς εἶνε μία ἀπὸ τὰς ἐλπίδας τῆς σκλαδωμένης φυλῆς μας...

Ἐκάλεσε δὲ πλησίον τοῦ τὸν νεαρὸν ἥρωα καὶ τοῦ ἔσφιξε δυνατὰ τὸ χέρι μέσα εἰς τὰ δυὸ δικά του.

— Καὶ ἡ κόρη ; ἡρώτησε μετ' ἐνδιαφέροντος.

— Εἶνε γυναῖκά μου ! ἀπήντησεν ὁ Κουρσάρος. Αὐτὴν συνοδεύομεν ἐδῶ, κατὰ σύστασιν τοῦ σεβαστοῦ παπᾶ Δράκου. Ἐρχεται νὰ σᾶς προσφέρῃ ἕνα ἱερὸ δῶρον διὰ τὸν Ἀγῶνά μας...

— Δῶρον ; ἔκαμεν ὁ Ἐπίσκοπος ἐκπλαγείς.

Εἰς ἀπάντησιν, ὁ γηραιὸς ἱερεὺς, ἐξεδίπλωσε τὸ χειροτέ-

χνημα, πού ἐκράτει κυλινδρικῶς διπλωμένω στή χέρια του, καί τὸ παρουσίασεν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον.

Ὁ Γερμανὸς τὸ περιεργάσθη μετὰ θαυμασμοῦ καί ἐν ἀκρα σιωπῇ καί κατανύξει, μεθ' ὃ τὸ παρέλαθεν εὐλαδῶς ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ παπᾶ Δράκου καί τὸ ἔστησεν ὀρθιον ὀπισθεν τῆς Ἐπισκοπικῆς τοῦ Ἑδρας. Κατόπιν ἐξ ηὐχαρίστησε καί συνεχάρη θερμῶς τὴν Χρύσω.

— Ὁ σκοπὸς μας, ἐπανελάθεν ὁ παπᾶ Δράκος δὲν ἦτο ἀπλῶς νὰ παραδώσωμεν ἀπλῶς εἰς τὴν Σεβασμιότητά σου τὸ δῶρον τοῦτο, ἀλλὰ καί νὰ σοῦ ἀνακοινώσωμεν τὸν ἱερὸν τοῦ προσρισμὸν, ὅπως τὸν ἔχει σκεφθῇ ἡ ἁγία κόρη πού τὸ ἐφιλοτέχνησε:

— Καί ποῖος εἶνε ὁ σκοπὸς αὐτός; ἠρώτησε περιεργὸς ὁ Γερμανός.

Ἡ ὡραία Χρύσω ἀπεκρίθη:

— Νὰ χρησιμεύσῃ γιὰ πρῶτο Φλάμπουρο, γιὰ πρώτη Σημαία τῆς Ἐλευθερίας, τὴν ἁγία ἡμέραν, πού ἡ φυλή μας ὁλόκληρη θὰ σηκωθῇ στὰ ἄρματα ἐναντίον τοῦ τυράννου μας!...

Ὁ Γερμανὸς ἐδάκρυε...

— Θὰ γίνῃ, παιδί μου! εἶπε. . Πρὸς τὸ παρὸν θὰ παραδοθῇ εἰς τὸ ἱερώτερον μοναστήρι τοῦ Μωρητᾶ, ὅπου θὰ φυλαχθῇ μέχρι τῆς ἁγίας αὐτῆς ἡμέρας, πού, εἶμαι βέβαιος, ὅτι δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ξημερώσῃ γιὰ τὴ μαρτυρικὴ μας φυλή... Καί, ὁ Θεὸς ἂς εὐδοκήσῃ, νὰ βρεθῶ ἐκεῖ τὴν ἡμέραν ἐκείνη καί νὰ ὑψώσω ἐγὼ πρῶτος τὸ ἱερὸν αὐτὸ Δάδαρον τῆς γενικῆς μας ἐξεγέρσεως!...

— Σὲ ποιά μονὴ θὰ φυλαχθῇ; ἠρώτησεν ὁ Καπετὰν Σέφερης.

— Στὴ Μονὴ τῆς Ἀγίας Λαύρας, ἀπήντησεν ὁ ἐπίσκοπος.

Ὁ Κουρσάρὸς τῆς Τζιᾶς ἐσήκωσε τότε τὰ χέρια πρὸς τὸν οὐρανόν.

— Ὁρκίζομαι, εἶπε, εἰς τὸν Ὑψιστον Θεόν. εἰς τὴν ἀγάπῃ μου πρὸς τὴν Πατρίδα, εἰς τὴν τιμὴ μου ὡς συμπολεμιστῆς, εἰς τὴν στοργὴν μου πρὸς τὴ Χρύσω, εἰς τὴν ἱερὰ μνήμην τῶν ἀδικοσκοτωμένων γονέων καί προγόνων μας; ὅτι, ἂν δὲν ἔχω πεθάνει μέχρι τῆς ἱερᾶς ἐκείνης ἡμέρας, θὰ εἶμαι ἐκεῖ, στὴν Ἀγία Λαύρα, καί θὰ συμπολεμήσω μὲ τοὺς προμάχους τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας! ...

— Καί ἐγὼ μαζί σου! ἐτόνισεν ἡ Χρύσω.

— Ἀμήν! εἶπον ταυτοχρόνως Ἐπίσκοπος καί ἱερεὺς.

Καί ὄλων τὰ μάτια εἶχαν βουρκώσει ἀπὸ ἱερὰ δάκρυα.

Ὁ Γερμανὸς κατήλθε τῆς Ἑδρας του, ἐφίλησε τὸν Κουρσάρου καί τὴν Χρύσω, ἔσφιξε τὸ χεῖρ τοῦ ἡρωικοῦ Παπᾶ Δράκου, καί